

S P R A W O Z D A N I E

sporządzane w ramach realizacji
POLITYKI INFORMACYJNEJ
PLUS BANK S.A.

wg stanu na
31 grudnia 2016 roku

Warszawa, lipiec 2017 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Informacje ogólne	4
1. Informacje dotyczące podmiotów objętych obowiązkiem ujawnień	4
2. Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka	8
II. Fundusze własne.....	19
1. Informacje dotyczące funduszy własnych.....	19
2. Główne cechy instrumentów kapitałowych	22
3. Adekwatność kapitałowa.....	24
III. Ekspozycja na ryzyko oraz stosowane metody oceny i ograniczania ryzyka	25
1. Ryzyko kredytowe.....	25
2. Ryzyko rynkowe	31
3. Instrumenty kapitałowe w portfelu Grupy	32
4. Ryzyko operacyjne - stosowana metoda wyliczenia wymogu kapitałowego	32
5. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym.....	33
6. Ryzyko płynności	34
7. Sekurytyzacja	35
IV. Wymagania kwalifikujące do stosowania poszczególnych instrumentów lub metod	35
1. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego	35
V. Polityka wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku (w tym osób zajmujących stanowiska kierownicze).	38
VI. Dodatkowe ujawnienia	43
1. Dźwignia finansowa	43
2. Aktywa obciążone	43
3. Pozostałe.....	44

Wstęp

Sprawozdanie jest źródłem informacji o charakterze ilościowym i jakościowym na temat ekspozycji na ryzyko i adekwatności kapitałowej oraz zasad zarządzania ryzykiem w PLUS BANK S.A., a także zasad ustalania wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka.

Sprawozdanie stanowi wypełnienie *Polityki informacyjnej PLUS BANK S.A.*, realizowanej na podstawie *Zasad polityki informacyjnej* określonych przez Radę Nadzorczą, oraz zgodnie z następującymi przepisami zewnętrznymi:

- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 oraz aktami wykonawczymi do *Rozporządzenia CRR*,
- art. 111a. ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 128 ze zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017 r. poz. 637)

Użyte w *Sprawozdaniu* terminy i określenia oznaczają:

Bank	- PLUS BANK S.A.,
Grupa	- Grupa kapitałowa PLUS BANK S.A.,
Rozporządzenie CRR	- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012,
Dyrektywa CRD	- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 200/48/WE oraz 2006/49/WE,
Uchwała Nr 258/2011 KNF	- Uchwała nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 r. w sprawie <i>szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku</i> (Dz. Urz. KNF z 2011 r. Nr 11, poz. 42 z późn. zm.),
Uchwała Nr 386/2008 KNF	- Uchwała Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie <i>ustalenia wiążących banki norm płynności</i> (Dz. Urz. KNF z 2008 r. Nr 8, poz. 40 z późn. zm.),
Kapitał regulacyjny	- całkowity wymóg kapitałowy stanowiący 8% łącznej ekspozycji na ryzyko obliczanej na podstawie Rozporządzenia CRR/Dyrektywy CRD,

Kapitał wewnętrzny - Potrzeby kapitałowe szacowane na podstawie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka, zgodnie z Uchwałą Nr 258/2011 KNF.

O ile nie podano inaczej, wszystkie dane liczbowe zaprezentowano wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku, w tysiącach złotych.

I. Informacje ogólne

1. Informacje dotyczące podmiotów objętych obowiązkiem ujawnień

Grupę kapitałową PLUS BANK S.A. stanowi PLUS BANK S.A. jako jednostka dominująca wraz z jednostkami od niego zależnymi. Wszystkie spółki zależne mają swoją siedzibę w Polsce.

Zakres jednostek objętych konsolidacją w ramach Grupy Kapitałowej PLUS BANK S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku, prezentuje poniższa tabela:

	Zakres konsolidacji do celów regulacji ostrożnościowych				Zakres konsolidacji do celów rachunkowości
	w pełni skonsolidowane	skonsolidowane metodą proporcjonalną	pomniejszają fundusze własne	nie są skonsolidowane ani nie pomniejszają funduszy własnych	w pełni skonsolidowane
CENTRUM SZKOLENIA I ZARZĄDZANIA NIERUCHOMOŚCIAMI SP. Z O. O.	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK
IB TFI S.A.	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Grupa Kapitałowa PLUS BANK S.A. objęła skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym następujące spółki:

	Udział % w kapitale Spółki	Udział % w głosach
CENTRUM SZKOLENIA I ZARZĄDZANIA NIERUCHOMOŚCIAMI SP. Z O. O.	100%	100%
IB TFI S.A.	100%	100%

PLUS BANK S.A. - jednostka dominująca Grupy

Bank jest spółką akcyjną działającą na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72 poz. 665 wraz z późniejszymi zmianami) oraz Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2000 r. Nr 94 poz.1037).

Siedziba Banku na dzień sporządzania informacji mieści się w Warszawie przy Al. Stanów Zjednoczonych 61a.

Bank utworzony został na podstawie Decyzji nr 56 Prezesa NBP z dnia 12 kwietnia 1991 r.

Wpis do Rejestru Handlowego dokonany został w Sądzie Rejonowym w Poznaniu dnia 26 kwietnia 1991 r. pod sygnaturą RHB 5747. W dniu 7 marca 2002 r. PLUS BANK S.A. (wcześniej INVEST-BANK S.A.) został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu, XXI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000096937. Aktualnie po przeniesieniu w 2002 roku siedziby Banku z Poznania do Warszawy, sądem rejestrowym jest Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy. Czas działania Banku został określony jako nieoznaczony. Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2004) Bank posiada numer 6512 A „Działalność bankowa pozostała” oraz według (PKD 2007) numer 6419 Z „Pozostałe pośrednictwo pieniężne”.

Akcje Banku nie znajdują się w publicznym obrocie papierami wartościowymi.

Zarząd Banku zatwierdził skonsolidowane sprawozdanie finansowe w dniu 28 czerwca 2017 roku. Bank jako jednostka dominująca w Grupie sporządził również pod datą 28 czerwca 2017 roku jednostkowe sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE.

CENTRUM SZKOLENIA I ZARZĄDZANIA NIERUCHOMOŚCIAMI SP. Z O.O. – podmiot zależny

W dniu 21.01.2014 roku Spółka przyjęła 3 Spółki tego samego właściciela t.j. Banku, a mianowicie Zarządzanie Nieruchomościami Sp. z o. o., Invest Profit S.A., Profit S.A., w trybie art. 492§ 1pkt 1 KSH na podstawie uchwały z dnia 04.11.2013 spisanej w Kancelarii Notarialnej w Poznaniu Hanna Grajzer, Rep. A Nr 4762/2013, Rep. A Nr 4757/2013, Rep. A Nr 4752/2013. Przerejestrowanie Spółki nastąpiło w Sądzie Rejonowym Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółka wpisana jest do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000098120.

W roku 2016 podstawową działalnością Spółki była administracja i zarządzanie nieruchomościami. Jest ona prowadzona w oparciu o umowy zawarte pomiędzy Spółką a właścicielem. Spółka zarządza około 400 lokalami mieszkalnymi i niemieszkalnymi zlokalizowanymi w Poznaniu na ul. Szlacheckiej, ul. Sieradzkiej, ul. Królewskiej i ul. Magnackiej oraz na Osiedlu Batorego. Właścicielem wszystkich lokali mieszkaniowych jest PLUS BANK S.A.

W ramach działalności Spółka prowadzi obiekt szkoleniowo-rekreacyjny zlokalizowany w Kamińsku k. Murowanej Gośliny pod nazwą „Rezydencja Kamińsko”. Obiekt jest własnością Spółki, która organizuje w nim imprezy integracyjne, okolicznościowe, konferencje oraz szkolenia.

W dniu 13.07.2016 r. Spółka CSiZN Sp. z o. o. stała się jedynym wspólnikiem NR SPV2 Sp. z o. o.. Transakcja zakupu za kwotę 9 tys. zł została potwierdzona w dniu 13.07.2016 r.. Po jej przeprowadzeniu Spółka uzyskała 100 udziałów w kapitale zakładowym Spółki NR SPV2 Sp. z o. o., o wartości nominalnej 50 zł każdy, stanowiących 100% kapitału zakładowego wynoszącego 5 tys. zł.

NR SPV2 Sp. z o. o. posiada wszystkie udziały w spółce NR SPV1 Sp. z o. o. o kapitale zakładowym 5 tys. zł.

Spółki NR SPV1 i NR SPV2 nie prowadziły w roku 2016 działalności operacyjnej.

IB TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH S.A. – podmiot zależny

Spółka znajduje się w Grupie od czerwca 2013 roku. Wpis do Krajowego Rejestru Sądowego dokonany został w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie pod sygnaturą WA.XII NS-REJ.KRS/18239/13/359 pod nazwą MDDP S.A. Spółka wpisana jest do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000462391.

Spółka zmieniła nazwę na IB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. dokonując wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie pod sygnaturą WA.XII NS-REJ.KRS/36462/13/589 w dniu 25.07.2013 roku. Przedmiotem działalności Spółki jest tworzenie funduszy i zarządzanie nimi.

Pozostałe podmioty zależne

PB ONE Sp. z o. o.

Uchwałą nr 580/2016 z dnia 15.11.2016 r. Zarząd PLUS BANK S.A. utworzył spółkę pod nazwą PB ONE Sp. z o. o. w celu realizacji zadań związanych z procesami windykacyjnymi mającymi na celu odzysk wierzytelności kredytowych Banku. Plus Bank S.A. posiada 100% udziałów w Spółce BP ONE Sp. z o. o.. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 5 tys. zł. Wartość bilansowa wg stanu na 31.12.2016 r. wynosi 5 tys. zł. Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej.

Staropolski Dom Inwestycyjny Sp. z o. o.

W wyniku dokonanego w dniu 9 października 2008 roku nabycia przedsiębiorstwa bankowego, Banku Staropolskiego S.A. w upadłości, Bank nabył w ramach zakupu przedsiębiorstwa akcje i udziały w Spółce Staropolski Dom Inwestycyjny Sp. z o. o.. Spółka nie prowadziła działalności, na dzień transakcji była w trakcie likwidacji.

Staropolski Dom Inwestycyjny Sp. z o. o. z dniem 1 stycznia 2016 roku zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym została z mocy prawa wykreślona z dotychczasowego rejestru handlowego RHB na skutek nie przerejestrowania w terminie do KRS. W rezultacie Spółka przestała istnieć.

	Zakres konsolidacji do celów regulacji ostrożnościowych				Zakres konsolidacji do celów rachunkowości
	w pełni skonsolidowane	skonsolidowane metodą proporcjonalną	pomniejszają fundusze własne	nie są skonsolidowane ani nie pomniejszają funduszy własnych	w pełni skonsolidowane
PB ONE Sp. z o.o.	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE

Konsolidacja

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje sprawozdanie finansowe PLUS BANK S.A. oraz sprawozdania finansowe jego jednostek zależnych. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych są sporządzane za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej Banku, przy wykorzystaniu jednolitych zasad rachunkowości.

Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, w odniesieniu, do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli. Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejęciem.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania, w tym zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów mniejszości.

Nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeśli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy podmiotami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów.

Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

W przypadkach, gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych, dokonuje się korekt mających na celu ujednolicenie zasad rachunkowości stosowanych przez jednostkę z zasadami stosowanymi przez podmiot dominujący.

Cenę przejęcia pomniejsza się o wypłacone dywidendy lub inne udziały powstałe w zyskach przed dniem objęcia kontrolą.

W momencie, gdy inwestycja w jednostce gospodarczej przestaje być jednostką zależną, nie stając się jednak jednostką stowarzyszoną ani jednostką współkontrolowaną jest ona

księgowana jako składnik aktywów finansowych zgodnie z MSR 39. Wartość bilansową inwestycji w dniu, w którym przestaje ona być jednostką zależną, traktuje się jako cenę nabycia w momencie początkowej wyceny jako składnik aktywów finansowych zgodnie z MSR 39.

2. Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Bank w celu ochrony interesów klientów i zapewnienia bezpieczeństwa swojej działalności stosuje następujące zasady:

- posiada skuteczny, sformalizowany, dostosowany do skali i rodzaju działalności system zarządzania, w ramach którego funkcjonuje:
 - system zarządzania ryzykiem i kapitałem, obejmujący identyfikację, pomiar, monitorowanie i kontrolowanie (w tym limitowanie) ryzyka oraz ocenę adekwatności kapitałowej i planowanie kapitałowe,
 - system kontroli wewnętrznej, przede wszystkim w zakresie realizacji czynności bankowych, wykonywanych we własnym zakresie jak również powierzonych w drodze umowy outsourcingu innym przedsiębiorcom,
- utrzymuje fundusze własne na poziomie zapewniającym bezpieczne funkcjonowanie, stosownie do rozmiarów prowadzonej działalności i ekspozycji na ryzyko, tj. na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - całkowity kapitał regulacyjny,
 - całkowity kapitał wewnętrzny,
- posiada plany działania na wypadek niekorzystnych zdarzeń:
 - plany utrzymania ciągłości działania zapewniające ciągłe i niezakłócone funkcjonowanie banku,
 - plany awaryjne zapewniające niezakłócone prowadzenie działalności bieżącej na wypadek niekorzystnych zdarzeń (kryzys płynności, niedobór funduszy własnych) mogących poważnie tę działalność zakłócić.

Bank narażony jest w swojej działalności przede wszystkim na następujące ryzyka:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe i ryzyko cen instrumentów dłużnych),
- ryzyko płynności,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyka trudnomierzalne: ryzyko modeli,
- ryzyko braku zgodności.

1) Strategie i procesy zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Ryzyko kredytowe

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest tworzenie i wdrażanie zasad udzielania zaangażowań kredytowych mających na celu minimalizację strat z tytułu niespłacenia zobowiązań kredytowych.

Bank posiada metodyki oceny zdolności kredytowej klientów detalicznych i instytucjonalnych, którzy ubiegają się o zawarcie z Bankiem transakcji kredytowych lub występują jako osoby poręczające zobowiązania wynikające z transakcji kredytowych, a także zasady i sposoby prawnego zabezpieczania transakcji kredytowych, udzielania oraz przyjmowania poręczeń i gwarancji bankowych.

Bank posiada również procedury wewnętrzne regulujące proces monitorowania klientów, z którymi zawarte zostały transakcje kredytowe. Monitorowany jest poziom ryzyka

związanego z terminowością obsługi, sytuacją finansową klienta oraz zabezpieczeniem transakcji.

Bank różnicuje również limity kompetencyjne w zależności od kwoty łącznego zaangażowania kredytowego klienta w Banku oraz rodzaju klienta (oddzielnie dla klientów detalicznych i klientów instytucjonalnych) uzależniając poziom szczebla decyzyjnego od ryzyka transakcji.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej i ryzyko rynkowe (walutowe, cen instrumentów dłużnych)

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej i ryzykiem rynkowym jest ograniczenie negatywnego wpływu zmian parametrów rynkowych na rynku finansowym na wynik finansowy Banku i jego kapitał, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty dla klientów.

Strategia zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej i ryzykiem rynkowym, polega na utrzymywaniu ekspozycji Banku na te ryzyka w akceptowalnych granicach tj. w granicach limitów ustalanych przez Zarząd Banku lub Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz alokowaniu adekwatnej kwoty funduszy własnych na pokrycie strat nieoczekiwanych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest utrzymywanie płynności płatniczej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności oraz finansowanie aktywów, bez konieczności ponoszenia nadmiernych kosztów.

Terminowe wywiązywanie się ze zobowiązań zapewniają aktywa płynne (instrumenty rynku pieniężnego, w tym krótkoterminowe lokaty na rynku międzybankowym i łatwo zbywalne papiery wartościowe o niskim ryzyku rynkowym), które zabezpieczają (pokrywają z nadwyżką) wypłaty depozytów, uruchomienia środków z tytułu zawartych umów kredytowych i realizacji innych zobowiązań.

Natomiast finansowanie aktywów, w tym rynku nieruchomości i projektów inwestycyjnych Bank zabezpiecza stabilnymi źródłami finansowania, w tym długoterminowym osadem utrzymującym się na rachunkach depozytowych klientów.

Bank ogranicza ryzyko płynności utrzymując je w granicach limitów wewnętrznych i nadzorczych oraz posiada mechanizm alokowania adekwatnej kwoty funduszy własnych (kapitału wewnętrznego) na pokrycie strat nieoczekiwanych z tytułu tego ryzyka.

Na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych, Bank posiada plany awaryjne utrzymania płynności.

Ryzyko operacyjne

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest minimalizowanie możliwości wystąpienia strat operacyjnych we wszystkich obszarach działalności Banku oraz ograniczanie skutków zmaterializowanych zdarzeń operacyjnych.

Obowiązująca w Banku Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym określa efektywną strukturę/mechanizmy zarządzania ryzykiem. Zawiera opisane role i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmującego identyfikację, ocenę, monitorowanie, przeciwdziałanie oraz raportowanie. Identyfikacja i ocena ryzyka operacyjnego polega na analizie czynników wewnętrznych oraz zewnętrznych mogących

mieć istotny wpływ na osiągnięcie celów Banku. Głównymi narzędziami stosowanymi w identyfikacji i ocenie ryzyka operacyjnego są:

- baza zdarzeń operacyjnych Banku,
- kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI),
- samoocena ryzyka operacyjnego.

Realizacja powyższych działań służy minimalizowaniu ryzyka występowania strat operacyjnych we wszystkich obszarach działalności Banku.

Na procesy zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku składają się:

- proces identyfikacji i nadzoru ryzyka operacyjnego,
- proces samooceny ryzyka operacyjnego,
- proces raportowania zdarzeń operacyjnych,
- proces analizy zdarzeń operacyjnych,
- proces zarządzania ryzykiem operacyjnym za pomocą Kluczowych Wskaźników Ryzyka,
- proces zarządzania ryzykiem operacyjnym przy użyciu limitów ryzyka operacyjnego,
- proces nadzoru nad współpracą Banku z firmami zewnętrznymi i spółkami zależnymi,
- proces wyliczania wymogu kapitałowego,
- proces szacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne,
- proces szkoleń z zakresu zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- proces kontroli realizacji procesów.

W Banku funkcjonuje także Komitet Ryzyka Operacyjnego, który wypracowuje stanowiska i wydaje decyzje oraz rekomendacje w sprawach dotyczących zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Ryzyko braku zgodności

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest utworzenie efektywnego procesu zarządzania ryzykiem mającym na celu ograniczanie skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku. Ryzyko braku zgodności może prowadzić do wzrostu ryzyka z tytułu sankcji prawnych, możliwych do poniesienia strat finansowych, bądź utraty reputacji Banku.

Do realizacji procesów zarządzania ryzykiem braku zgodności powołana jest w Banku komórka organizacyjna należąca do systemu kontroli wewnętrznej i podległa bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku tj. Biuro ds. Compliance (BC), które stanowi kluczowy element zapewniania zgodności w Banku.

Bank ogranicza ryzyko braku zgodności poprzez stosowanie mechanizmów kontrolnych oraz proces zarządzania ryzykiem braku zgodności realizowany przez BC i polegający na identyfikacji, ocenie, kontroli, monitorowaniu oraz raportowaniu ryzyka braku zgodności w działalności Banku oraz przedstawianiu raportów w tym zakresie do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej.

Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności zostały zdefiniowane w opracowanej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą, Polityce zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności PLUS BANK S.A.

Niniejsza Polityka ustanawia spójne dla wszystkich szczebli organizacyjnych Banku założenia w zakresie procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności jak również określa najważniejsze cele Banku w obszarze zarządzania ryzykiem braku zgodności w tym charakterystykę zarządzania ryzykiem braku zgodności, a także strukturę organizacyjną Banku realizującą zadania związane z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności.

W ramach wsparcia procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku kluczowymi elementami są: nadzór Rady Nadzorczej i odpowiedzialność Zarządu Banku za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności oraz zapewnienie przestrzegania Polityki zgodności, odpowiedzialność wszystkich pracowników Banku za zapewnienie zgodności w zakresie powierzonych im obowiązków, odpowiednie usytuowanie Biura ds. Compliance w strukturze Banku oraz pozostałe regulacje wewnętrzne z zakresu ryzyka braku zgodności w szczególności *Instrukcja zarządzania ryzykiem braku zgodności w PLUS BANK S.A.*, mające na celu uszczegółowienie głównych procesów identyfikujących i umożliwiających zarządzanie ryzykiem braku zgodności na wszystkich szczeblach organizacji Banku z określeniem podstawowych zadań i obowiązków poszczególnych komórek organizacyjnych Banku oraz ich pracowników.

Wprowadzenie i stosowanie zasad oraz standardów w zakresie zgodności i ryzyka braku zgodności pełni istotną rolę w kreowaniu wartości Banku, wzmacnianiu i ochronie jego dobrego imienia oraz we wzmacnianiu zaufania publicznego do działalności Banku i jego pozycji na rynku.

Ryzyka trudnomierzalne

Ryzyko modeli

Ryzyko trudnomierzalne to rodzaj ryzyka, dla którego nie jest proste określenie ilościowych lub jakościowych miar oddających w sposób prawidłowy poziom ryzyka (pomiar ryzyka jest obiektywnie trudny). W konsekwencji nie jest także możliwe proste oszacowanie potrzeb kapitałowych na pokrycie strat z tytułu tego ryzyka. Do ryzyk trudnomierzalnych zaliczone jest ryzyko modeli. Celem zarządzania ryzykiem modeli jest zapobieżenie wdrożeniu nieprawidłowo zbudowanych modeli (algorytmów i funkcji matematycznych odzwierciedlających w sposób przybliżony rzeczywiste procesy zachodzące w Banku) oraz zapewnienie efektywnych mechanizmów kontrolnych w trakcie funkcjonowania modeli w Banku.

Zarządzanie ryzykiem modeli obejmuje następujące procesy:

- pozyskiwanie, przetwarzanie i składowanie, w tym archiwizowanie danych,
- budowa, weryfikacja i zatwierdzanie modeli,
- ocena adekwatności modeli i sposobu ich wykorzystania (walidacja oraz monitoring modeli).

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko modeli stosowane są następujące mechanizmy:

- narzędzia analityczne wspierające pomiar ryzyka modeli, ich walidację oraz monitoring,
- raportowanie ryzyka, w szczególności w zakresie wyników walidacji oraz stopnia narażenia na ryzyko modeli, będące podstawą decyzji odnośnie wykorzystania lub ewentualnych zmian modeli,
- zatwierdzony przez Radę Nadzorczą poziom tolerancji Banku na ryzyko modeli. W przypadku jego przekroczenia, Biuro Ryzyka Finansowego przygotowuje analizę działań naprawczych dla poszczególnych modeli o wysokim poziomie ryzyka i przedstawia ją do akceptacji Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej.

2) Struktura i organizacja zarządzania danym ryzykiem lub inne odpowiednie rozwiązania organizacyjne

Zarządzanie ryzykiem, zlokalizowane w Pionie Ryzyka, realizowane jest przez następujące komórki organizacyjne:

- Departament Ryzyka Kredytowego w zakresie ryzyka kredytowego,
- Departament Ryzyka Operacyjnego w zakresie ryzyka operacyjnego,
- Biuro Ryzyka Finansowego, w zakresie ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyka rynkowego (walutowego i cen instrumentów dłużnych), ryzyka płynności i ryzyka modeli, a także poprzez ocenę całkowitego narażenia na ryzyko oraz adekwatność kapitałową,

Zarządzanie ryzykiem i kapitałem wspierane jest przez odpowiednie komitety:

- Komitet Kredytowy,
- Komitet Ryzyka Operacyjnego,
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Kluczową rolę w procesie zarządzania odgrywa Zarząd Banku i Rada Nadzorcza.

W Banku funkcjonuje Departament Audytu Wewnętrznego, którego zadaniem jest badanie i ocena w sposób obiektywny i niezależny efektywności, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i kapitałem oraz systemu kontroli wewnętrznej.

W Banku nie został powołany oddzielny komitet ds. ryzyka

Ryzyko kredytowe

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym uczestniczą następujące komórki organizacyjne:

- **Departament Ryzyka Kredytowego** zarządza ryzykiem kredytowym – opracowuje, wdraża i monitoruje przestrzeganie obowiązującej polityki, procedur i standardów z zakresu ryzyka kredytowego. Opracowuje informację zarządczą z zakresu analiz ryzyka w poszczególnych portfelach kredytowych oraz w jednostkach organizacyjnych Banku, odpowiada za poprawność wyznaczania odpisów aktualizujących,
- **Departament Kredytów** dokonuje oceny poziomu ryzyka kredytowego transakcji kredytowych w zakresie klientów instytucjonalnych i detalicznych w momencie udzielania lub wprowadzania zmian już funkcjonujących transakcjach,
- **Centrum Restrukturyzacji i Windykacji** opracowuje zasady dotyczące windykacji i restrukturyzacji należności, monitoruje kredytobiorców zalegających ze spłatą, przeprowadza restrukturyzacje oraz zarządza portfelem należności windykowanych (odzyskuje należności, rozlicza firmy windykacyjne i kancelarie prawne),
- **Biuro Monitorowania Kredytów Dużych** dokonuje oceny ryzyka transakcji kredytowych w całym okresie ich funkcjonowania poprzez prowadzenie monitoringu Klientów posiadających znaczące zaangażowanie,
- **Centrum Weryfikacji i Uruchamiania Kredytów** dokonuje centralnej weryfikacji wniosków o kredyty detaliczne, wykonuje zadania związane z procesem udzielania kredytów dokonując oceny przekazanych przez oddziały i zewnętrzną sieć sprzedaży dokumentów składanych przy wnioskach o kredyty dla klientów detalicznych (z wyłączeniem kredytów hipotecznych).

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym wspiera Komitet Kredytowy, do którego zadań należy:

- wydawanie wstępnych decyzji kredytowych dla kredytów klientów detalicznych i instytucjonalnych, dla których decyzję kredytową podejmuje Zarząd Banku,
- wydawanie decyzji kredytowych dla kredytów klientów detalicznych i instytucjonalnych według przyznanych kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych (do 1 mln zł),
- akceptowanie decyzji kredytowych dla kredytów klientów detalicznych i instytucjonalnych, dla których decyzja kredytowa została podjęta w Departamencie Kredytów (powyżej 500 tys. zł),
- wydawanie wstępnych decyzji dotyczących zatwierdzenia lub wprowadzenia zmian do modeli scoringowych oraz wprowadzenia zmian do polityki kredytowej Banku,
- wydawanie decyzji dotyczących przyznania, zmiany lub anulowania przyznanych indywidualnych limitów decyzji kredytowych dla pracowników Departamentu Kredytów i oraz przyznania lub zmiany indywidualnych limitów rekomendacji dla pracowników Centrum Weryfikacji i Uruchamiania Kredytów.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko rynkowe i ryzyko płynności

Zadania w zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym i ryzykiem płynności realizowane są przez niezależne komórki organizacyjne:

- **Biuro Ryzyka Finansowego** opracowuje i wdraża zasady identyfikacji i pomiaru ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyka rynkowego, ryzyka płynności i ryzyka modeli oraz kontroluje przestrzeganie limitów ograniczających nadzorowane ryzyka. Biuro opracowuje raporty na temat nadzorowanych ryzyk i rekomenduje działania gwarantujące utrzymanie ich akceptowalnego poziomu. Opracowuje również zbiorczą informację zarządczą na temat łącznego narażenia Banku na wszystkie rodzaje ryzyka oraz ocenia adekwatność kapitałową Banku.
- **Departament Skarbu**
 - zabezpiecza aktywa płynne na poziomie zapewniającym realizację bieżących zobowiązań i monitoruje stan gotówki w kasach,
 - zawiera transakcje na rynku międzybankowym w granicach obowiązujących limitów, w tym transakcje zabezpieczające.
- **Departament Operacji Bankowych** ustala pozycję walutową Banku, zarządza rachunkami nosto i rozlicza transakcje Departamentu Skarbu.

Proces zarządzania ryzykiem finansowym wspiera Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, do którego zadań należy m.in.:

- monitorowanie procesu zarządzania ryzykiem finansowym i kształtowania się jego poziomu oraz możliwości kapitałowych Banku,
- podejmowanie decyzji w zakresie wysokości limitów ograniczających ryzyko, z wyłączeniem limitów będących w kompetencji Zarządu Banku,
- podejmowanie wstępnych decyzji i wypracowywanie rozwiązań docelowych dotyczących m.in. metodyki pomiaru (w tym szacowania kapitału wewnętrznego i ustanawiania parametrów odzwierciedlających poziom ryzyka) i kontroli ryzyka finansowego.

Ryzyko operacyjne

Struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym wbudowana jest w ogólną strukturę zarządzania Bankiem. Mechanizm wsparcia dla jednostek organizacyjnych Banku w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym zapewnia Departament Ryzyka Operacyjnego dedykowany do zadań związanych z nadzorowaniem procesów identyfikacji, oceny, monitorowania i ograniczania ryzyka operacyjnego. W ramach Departamentu Ryzyka Operacyjnego funkcjonuje także Główny Koordynator Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, który jest odpowiedzialny za właściwą koordynację działań wszystkich jednostek i komórek organizacyjnych Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym. Procesy zarządzania ryzykiem operacyjnym wspomagane są przez system SMiPRO dedykowany do monitorowania i pomiaru ryzyka operacyjnego, w ramach którego tworzona jest baza informacji o wszelkich zdarzeniach z zakresu ryzyka operacyjnego.

Ryzyko braku zgodności

Struktura zarządzania ryzykiem braku zgodności wbudowana jest w ogólną strukturę zarządzania Bankiem. Biuro ds. Compliance, odpowiada za koordynację realizacji wszystkich procesów na zasadach określonych w Polityce zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności w PLUS BANK S.A. oraz Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności w PLUS BANK S.A..

Procesy zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku wspomagane są przez system informatyczny do monitorowania i pomiaru ryzyka operacyjnego z wyszczególnieniem ryzyka braku zgodności, w ramach którego tworzona jest baza informacji o wszelkich zdarzeniach z zakresu ryzyka braku zgodności.

Ryzyko modeli

Zarządzanie ryzykiem modeli realizowane jest w następujących komórkach organizacyjnych:

- Departamencie Ryzyka Kredytowego w zakresie modeli wspierających zarządzanie ryzykiem kredytowym, w następujących obszarach:
 - szacowanie kapitału wewnętrznego,
 - akceptacja decyzji kredytowych (scoring),
 - wycena (kalkulacja parametrów PD, LGD, CCF na potrzeby wyznaczania odpisów aktualizacyjnych),
- Departamencie Ryzyka Operacyjnego w zakresie modelu szacowania kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka operacyjnego,
- Biurze Ryzyka Finansowego w zakresie modeli wspierających zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej, ryzykiem rynkowym (walutowym i cen instrumentów dłużnych) i ryzykiem płynności w następujących obszarach:
 - szacowanie kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyka rynkowego i ryzyka płynności,
 - szacowanie wartości narażonej na ryzyko (VaR) w zakresie ryzyka walutowego,
 - szacowanie części stabilnej zobowiązań w zakresie ryzyka płynności.
- Biurze Ryzyka Finansowego w zakresie oceny stopnia narażenia na ryzyko modeli,
- Specjalistę ds. Walidacji Modeli w zakresie walidacji modeli.

Proces zarządzania ryzykiem modeli w 2016 roku koordynowało Biuro Ryzyka Finansowego.

3) Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

Bank dokonuje pomiaru i raportuje ryzyka w ramach systemów:

1. Systemu sprawozdawczości zewnętrznej - informację o poziomie ryzyka i adekwatności kapitałowej w ramach pakietów sprawozdawczych przekazywanych do Narodowego Banku Polskiego.

- miesięcznie FINREP, w ramach którego przekazywana jest m.in. przeprowadzana zgodnie z Uchwałą Nr 386/2008 KNF kalkulacja nadzorczych miar ryzyka płynności oraz LQ w zakresie wymogu pokrycia wpływów netto (LCR);
- kwartalnie: COREP zawierający informację o poziomie ryzyka i adekwatności kapitałowej, LR w zakresie dźwigni finansowej, NSFR dotyczący stabilnego finansowania oraz ALMM w zakresie dodatkowych wskaźników monitorowania płynności.

2. Systemu Informacji Zarządczej (SIZ), zapewniający kierownictwu Banku regularne informacje niezbędne w procesie zarządzania Bankiem oraz umożliwiające monitorowanie ryzyka oraz realizacji *Strategii* zaakceptowanej przez Radę Nadzorczą.

Bank sporządza liczne raporty na temat poszczególnych rodzajów ryzyka oraz łącznej ekspozycji Banku na ryzyko i adekwatności kapitałowej. Zgodnie z SIZ raporty udostępniane są Zarządowi, Radzie Nadzorczej, Komitetom lub odpowiednim komórkom/jednostkom operacyjnym zaangażowanym w poszczególne procesy z częstotliwością uzależnioną od zmienności i wagi czynników ryzyka:

- **raporty dotyczące ryzyka kredytowego** są opracowywane przez Departament Ryzyka Kredytowego:
 - **raporty codzienne:**
 - zagregowana do najważniejszych portfeli Banku informacja o jakości portfela kredytowego oraz informacja o wyniku na odpisach aktualizujących,
 - **raporty tygodniowe:**
 - raporty o klientach z opóźnieniem w spłacie w celu podjęcia działań upominawczych,
 - **raporty dwutygodniowe:**
 - przedstawiające przypisanie klientów do grup ryzyka celem usprawnienia procesu monitorowania,
 - **raporty miesięczne:**
 - kompleksowe raporty o ryzyku kredytowym Banku odzwierciedlające aktualny stan ryzyka w portfelu oraz w odniesieniu do poprzednich okresów,
 - analizy szkodowości portfela kredytowego,
 - informacje nt. marży na ryzyko kredytowe,
 - **raporty kwartalne i roczne:**
 - monitoring jakości narzędzi wspomagających ocenę wiarygodności kredytowej klientów detalicznych oraz walidacja tychże narzędzi,
 - przeprowadzanie testów warunków skrajnych w celu oceny stopnia narażenia Banku na skrajnie niekorzystne zmiany zachodzące w otoczeniu makroekonomicznym.
- **raporty dotyczące ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyka rynkowego i ryzyka płynności** są opracowywane przez Biuro Ryzyka Finansowego:
 - **raporty codzienne** - informacje o wykorzystaniu limitów ryzyka rynkowego, ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej (monitoring odbywa się jednakże miesięcznie), ryzyka płynności w tym deklarowanych wartości minimalnych

poszczególnych kategorii zobowiązań oraz limitów maksymalnego zaangażowania w operacje na rynku międzybankowym dla krajowych i zagranicznych banków,

- **raporty tygodniowe** - wybrane informacje w zakresie ryzyka płynności i ryzyka rynkowego m.in. nt. poziomu ryzyka i wykorzystania obowiązujących limitów,
- **raporty miesięczne** - ocena stabilności i źródeł finansowania (przeprowadzana zgodnie z Uchwałą Nr 386/2008 KNF),
- **raport kwartalny** - ocena zdolności do zaspokojenia zapotrzebowania na środki płynne w przypadku zagrożenia płynności,
- **raport roczny** – awaryjny plan działania zapewniający niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych w zakresie płynności płatniczej.

Biuro Ryzyka Finansowego niezależnie od informacji cyklicznych w sytuacji przekroczeń nadzorowanych limitów przekazuje niezwłocznie informację w zależności od wagi limitu (rodzaju zagrożenia) odpowiednio członkowi Zarządu nadzorującemu Pion Ryzyka i/lub na najbliższym posiedzeniu Zarządu i Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami.

• **raporty dotyczące ryzyka operacyjnego** – są opracowywane przez Departament Ryzyka Operacyjnego:

- **raport kwartalny** - *Raport ze zdarzeń operacyjnych Plus Bank S.A.*
raport zawiera najistotniejsze zdarzenia z zakresu ryzyka operacyjnego identyfikowane przez wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku,
- **raporty roczne:**
 - *Raport z przeglądu procesu samooceny ryzyka operacyjnego w Plus Bank S.A.* - Raport zawiera informacje z zakresu identyfikacji, oceny oraz środków kontrolnych – mitygujących ryzyko operacyjne,
 - *Sprawozdanie z realizacji procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym w Plus Bank S.A.* Informacja o sposobie realizacji Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w Plus Bank S.A. w całej strukturze Banku.

Straty rzeczywiste i potencjalne z tytułu ryzyka operacyjnego rejestrowane są w specjalnie do tego dedykowanym systemie informatycznym SMiPRO (zgodnie z *Instrukcją Raportowania Strat Operacyjnych w PLUS BANK S.A.*).

• **raporty dotyczące ryzyka braku zgodności** – są opracowywane przez Biuro ds. Compliance

- **raport kwartalny** - *Raport z analizy zdarzeń dotyczących ryzyka braku zgodności Plus Bank S.A.* raport zawiera wszystkie zdarzenia z zakresu ryzyka braku zgodności identyfikowane przez wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku,
- **raporty roczne** - *Sprawozdanie dotyczące zarządzania ryzykiem braku zgodności w Plus Bank S.A.* - jako informacja o sposobie realizacji w szczególności procesów wskazanych w Polityce zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności w PLUS BANK S.A. oraz w Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności w PLUS BANK S.A..

Straty rzeczywiste i potencjalne z tytułu ryzyka braku zgodności rejestrowane są w specjalnie do tego dedykowanym systemie informatycznym SMiPRO (na zasadach analogicznych do stosowanych dla strat z tytułu ryzyka operacyjnego), zgodnie z *Instrukcją zarządzania ryzykiem braku zgodności w PLUS BANK S.A.*.

- **miesięczny raport nt. całkowitego narażenia Banku na ryzyko oraz adekwatności kapitałowej** opracowywany przez Biuro Ryzyka Finansowego zawierający informacje o poziomie ryzyka w Banku, w tym:

- ryzyka kredytowego,
- ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyka rynkowego (ryzyka walutowego i ryzyka cen instrumentów dłużnych),
- ryzyka płynności,
- ryzyka operacyjnego,
- ryzyk modeli,

oraz o adekwatności kapitałowej i sytuacji ekonomicznej w kraju prezentowany na posiedzeniach Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu Banku.

Ponadto Zarząd otrzymuje opracowywane przez Departament Audytu Wewnętrznego raporty stanowiące obiektywną, niezależną ocenę systemu zarządzania ryzykiem i kapitałem. W okresach półrocznych Departament Audytu Wewnętrznego informuje Radę Nadzorczą o wynikach kontroli w zakresie oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zarządzaniu ryzykiem.

4) Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategię i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka

Ryzyko kredytowe

Bank stosuje zasadę, że głównymi czynnikami ryzyka są wielkość zaangażowania i długość okresu kredytowania ekspozycji (termin spłaty wynikający z harmonogramu). Przy ekspozycjach kredytowych o niższych saldach i krótszych terminach spłaty Bank oczekuje zabezpieczeń przede wszystkim o dużej płynności - typu ubezpieczenie kredytu, poręczenie. Przy zaangażowaniach dużych lub o dłuższych terminach spłaty Bank oczekuje zabezpieczeń rzeczowych (ruchomości i nieruchomości) o dużej wartości zapewniających utrzymanie wartości zabezpieczenia w długim okresie czasu.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko rynkowe i ryzyko płynności

Bank zabezpiecza się przed ryzykiem stopy procentowej, ryzykiem rynkowym i ryzykiem płynności poprzez:

- utrzymywanie ekspozycji na te ryzyka w ramach obowiązujących limitów wewnętrznych (w zakresie ryzyka płynności również limitów nadzorczych wynikających z Uchwały Nr 386/2008 KNF),
- podejmowanie działań w obszarze biznesowym/produktowym rekomendowanych przez Biuro Ryzyka Finansowego stosownie do identyfikowanych zagrożeń.

Ryzyko operacyjne

Bank określa poziom tolerancji na ryzyko operacyjne w całej swojej strukturze oraz wynikający z przyjętego limitu tolerancji – akceptowalny poziom ryzyka operacyjnego poprzez przyjęty apetyt Banku na ryzyko operacyjne.

W Banku funkcjonują następujące sposoby traktowania działania w zakresie zidentyfikowanego ryzyka operacyjnego podejmowane w zależności od poziomu tego ryzyka w stosunku do tolerancji/apetytu Banku na ryzyko operacyjne:

- akceptowanie ryzyka, które wiąże się ze świadomym niepodjęciem działań ograniczających prawdopodobieństwo lub skutki zmaterializowania się danego zagrożenia,

- ograniczanie ryzyka przede wszystkim poprzez odpowiednie zdefiniowanie procesów, produktów, systemów, ich opis oraz wprowadzenie mechanizmów kontrolnych; jednocześnie w celu redukcji ryzyka operacyjnego podejmowane są także takie działania jak nadzór i kontrole funkcjonalne oraz utrzymanie ciągłości działania,
- transferowanie ryzyka, tj. przenoszenie części lub całości ryzyka związanego z danym zagrożeniem na podmiot zewnętrzny, w szczególności poprzez zlecenie wykonywania czynności zewnętrznym dostawcom usług (outsourcing) lub stosowanie ubezpieczeń, gdzie wysokość kwot ubezpieczenia zależna jest od poziomu ryzyka w poszczególnych obszarach objętych ubezpieczeniem,
- unikanie ryzyka, tj. niepodjęcie działań, z którymi wiąże się dane zagrożenie.

Stały nadzór nad bazą strat z tytułu ryzyka operacyjnego pozwala na identyfikację obszarów o podwyższonym ryzyku operacyjnym oraz podejmowanie działań pozwalających na ich minimalizację.

W celu redukcji ryzyka operacyjnego w Banku opracowywane oraz testowane są plany utrzymania ciągłości działania.

Stosowane w Banku mechanizmy kontroli ryzyka operacyjnego uwzględniają szacunek wpływu ryzyka na bezpieczeństwo Banku i rentowność jego działalności, a także wiarygodność sprawozdawczości prowadzonej przez Bank oraz przestrzeganie przez niego przepisów prawa i regulacji wewnętrznych.

Ryzyko braku zgodności

Kluczowymi sposobami ograniczania ryzyka braku zgodności jest:

- promowanie przez Zarząd Banku, Biuro ds. Compliance oraz kierownictwo poszczególnych jednostek i komórek organizacyjnych Banku kultury zgodności, zasad etycznego postępowania i zapewnienia adekwatnej kontroli,
- identyfikowanie i ocenianie ryzyka braku zgodności, zwłaszcza poprzez analizę zmian w przepisach prawa, regulacji wewnętrznych Banku, standardów rynkowych oraz przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających,
- stosowanie na podstawie oceny ryzyka braku zgodności odpowiednich mechanizmów kontrolnych
- monitorowanie poziomu ryzyka braku zgodności, w szczególności poprzez przeprowadzenie kontroli/testów zgodności oraz analizy zdarzeń z ryzyka braku zgodności,
- monitorowanie procesu przestrzegania przyjętych przez Bank standardów postępowania, w tym norm etycznych oraz zarządzenia konfliktem interesów,
- szkolenie pracowników Banku w zakresie ryzyka braku zgodności.

Ryzyko modeli

Bank ogranicza ryzyko modeli wypracowując efektywne mechanizmy kontrolne zapewniające poprawne funkcjonowanie modeli w Banku, których zasadniczym elementem jest monitoring oraz niezależna walidacja modeli (ocena czy model spełnia swoje zadanie, tzn. czy jest źródłem rzetelnych, odzwierciedlających rzeczywistość oszacowań).

Buforem bezpieczeństwa Banku jest kapitał wewnętrzny lub regulacyjny na pokrycie strat, alokowany do poszczególnych istotnych ryzyk. Ponadto elementem procesu ograniczania wszystkich rodzajów ryzyka jest kontrola wewnętrzna.

System kontroli wewnętrznej:

1. System kontroli wewnętrznej w Banku jest w sposób trwały i spójny wkomponowany w system zarządzania Bankiem.
2. W celu realizacji adekwatnego do profilu ryzyka systemu kontroli wewnętrznej, Bank przyjął podejście oparte o trzy poziomy kontroli (zwane również trzy linie obrony).
3. Pierwszy podstawowy poziom kontroli obejmuje stosowanie mechanizmów kontrolnych wbudowanych w dany proces oraz ich monitorowanie i jest realizowany w ramach bieżącego zarządzania ryzykiem w procesach funkcjonujących w działalności Banku.
4. W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębnione zostały niezależne komórki kontrolne usytuowane w Pionie Prezesa Zarządu Banku:
 - 1) komórka do spraw zgodności mającą za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz raportowanie w tym zakresie w ramach II linii obrony
 - 2) niezależna komórka audytu wewnętrznego mającą za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, z wyłączeniem komórki audytu wewnętrznego.
5. Celem systemu kontroli wewnętrznej, zgodnie z Prawem bankowym, jest zapewnienie:
 - 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
 - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Szczegółowe zasady i zakres systemu kontroli wewnętrznej w Banku określa Polityka systemu kontroli wewnętrznej w PLUS BANK S.A. uchwalona przez Zarząd Banku i zatwierdzona przez Radę Nadzorczą

II. Fundusze własne

1. Informacje dotyczące funduszy własnych

Fundusze własne Grupy kapitałowej obliczane są zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz Prawem Bankowym.

Zgodnie z powyższymi regulacjami fundusze banku składają się z następujących pozycji:

- kapitał podstawowy Tier I, obejmujący instrumenty kapitałowe, zyski zatrzymane, skumulowane inne całkowite dochody i kapitał rezerwowy.

Wszystkie wymienione kapitały podlegają korektom z tytułu pomniejszeń oraz mającym zastosowanie filtrom ostrożnościowym. Fundusze własne stanowią kapitały i fundusze tworzone przez podmioty Grupy zgodnie z obowiązującym prawem.

Poniżej przedstawiono fundusze własne Grupy oraz uzgodnienie funduszy własnych Grupy do kapitałów własnych Grupy.

Nr	Pozycja	Kwota
1	FUNDUSZE WŁASNE	266 109
1.1	KAPITAŁ TIER I	266 109
1.1.1	KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	266 109
1.1.1.1	Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	314 717
1.1.1.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe	316 882
1.1.1.1.4	(-) Instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I	-2 165
1.1.1.1.4.3	(-) Syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	-2 165
1.1.1.2	Zyski zatrzymane	-58 224
1.1.1.2.1	Zyski zatrzymane w poprzednich latach	-46 440
1.1.1.2.2	Uznany zysk lub uznana strata	-11 784
1.1.1.2.2.1	Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	-11 784
1.1.1.3	Skumulowane inne całkowite dochody	12 225
1.1.1.4	Kapitał rezerwowy	23 820
1.1.1.9	Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	-5 334
1.1.1.9.5	(-) Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	-5 334
1.1.1.11	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-20 946
1.1.1.14	(-) Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami	-149
1.1.2	KAPITAŁ DODATKOWY TIER I	0
1.2	KAPITAŁ TIER II	0

Uzgodnienia funduszy własnych do kapitałów własnych	Wartość
Kapitał zakładowy	316 882
Akcje własne	-2 165
Kapitał zapasowy	15 433
Kapitał rezerwowy	8 387
Kapitał z aktualizacji wyceny	12 076
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	-46 440
Wynik roku bieżącego	-11 784
Kapitał własny razem	292 389

Wartości niematerialne i prawne	-20 946
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	-5 334
Pomniejszenia razem	-26 280

Fundusze własne razem	266 109
------------------------------	----------------

KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I

Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne w pozycji tej uwzględniono kapitał akcyjny, na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 316 882 tys. zł.

Zyski zatrzymane w pozycji zyski zatrzymane uwzględniono niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych na dzień 31 grudnia 2016 roku -46 440 tys. zł oraz wynik finansowy roku bieżącego -11 784 tys. zł.

Zyski skumulowane inne całkowite dochody w pozycji skumulowane inne całkowite dochody zaprezentowano niezrealizowane zyski i straty stanowiące inne pozycje kapitału własnego w kwocie 7 113 tys. zł.

Kapitał rezerwowy i zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku i przeznaczony jest na cele określone w statucie lub przepisach prawa. Na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 23 820 tys. zł.

Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych na 31 grudnia 2016 roku w kwocie - 149 tys. zł.

KOREKTY REGULACYJNE ORAZ FILTRY OSTROŻNOŚCIOWE / POZYCJE POMNIEJSZAJĄCE KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I

Wartości niematerialne i prawne zgodnie z art. 37 Rozporządzenia CRR, wartości niematerialne uwzględniane są w rachunku skonsolidowanego kapitału podstawowego Tier I. W kalkulacji kapitału podstawowego Tier I na dzień 31 grudnia 2016 roku uwzględniono kwotę 20 946 tys. zł.

Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe Bank posiada na dzień 31.12.2016 roku 19 190 sztuk akcji własnych serii J, bez prawa głosu (zgodnie z art. 364 par 2 Kodeksu spółek handlowych) co stanowi 0,514% udziału w kapitale zakładowym, przejętych przez Bank w 2000 roku w drodze postępowania egzekucyjnego od Rzemieślniczego Domu Towarowego Sp. z o. o. o wartości 2 165 tys. zł.

Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468 Rozporządzenia CRR oraz zaleceniem KNF, w 2016 roku niezrealizowane zyski nie mogły być uwzględniane w kalkulacji funduszy własnych.

Korekty regulacyjne w wysokości -5 112 tys. zł dotyczące niezrealizowanych zysków i strat na dzień 31 grudnia 2016 roku stanowią pozycję korygującą pozycję skumulowanych całkowitych dochodów, o której mowa wyżej.

Filtry ostrożnościowe w wysokości -222 tys. zł dotyczą AVA stanowią pozycję pomniejszającą Fundusze Własne Banku.

Poniższa tabela przedstawia informacje o elementach składowych funduszy własnych w układzie określonym Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013. Biorąc pod uwagę czytelność i wartość użytkową dokumentu, zakres ujawnień ograniczono do pozycji niezerowych.

		Kwota w dniu ujawnienia	Kwoty ujęte przed przyjęciem Rozporządzenia nr 575/2013 lub kwota rezydualna określona w/w rozporządzeniu	Referencje do art. Rozporządzenia nr 575/2013
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	316 882	-	art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29
2	Zyski zatrzymane	-58 224	-	art. 26 ust. 1 lit. c)
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	36 045	-	art. 26 ust. 1
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	294 553	-	
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-20 946	-	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)	-2 165	-	art. 36 ust. 1 lit. f), art. 42
26 a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468	-5 112	-	
	w tym filtr dla niezrealizowanej straty na DDS dłużnych i kapitałowych wobec rządów centralnych	-5 112	-	
	Filtry ostrożnościowe AVA	-222	-	
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-28 444	-	
29	Kapitał podstawowy Tier I	266 109	-	
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	1 958 253	-	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,59%	-	art. 92 ust. 2 lit a)
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,59%	-	art. 92 ust. 2 lit b)

63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,59%	-	art. 92 ust. 2 lit c)
	Kwoty poniżej progów odliczeń (przed ważeniem ryzyka)		-	
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust.3)	10 483	-	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, 48

2. Główne cechy instrumentów kapitałowych

Zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013, Bank zobowiązany jest do ujawniania głównych cech emitowanych instrumentów, o których mowa w art. 437 ust. 1 lit. b) Rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

1. Emitent	PLUS BANK S.A.
2. Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	BRAC
3. Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Kodeks spółek handlowych
Ujmowanie w kapitale regulacyjnym	
4. Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Kapitał podstawy Tier I
5. Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Kapitał podstawy Tier I
6. Kwalifikowane na poziomie jednostkowym lub (sub-) skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-) skonsolidowanym	Poziom jednostkowy
7. Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	Akcje imienne
8. Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w min, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	316.881.665,10 PLN – kapitał zakładowy
9. Wartość nominalna instrumentu	84,87 PLN
9.a Cena emisyjna	Akcje serii B – 100,00 PLN Akcje serii C – 300,00 PLN Akcje serii D – 100,00 PLN Akcje serii E – 100,00 PLN Akcje serii F – 100,00 PLN Akcje serii G – 100,00 PLN Akcje serii H – 100,00 PLN Akcje serii I – 100,00 PLN Akcje serii J – 100,00 PLN Akcje serii K – 100,00 PLN Akcje serii L – 100,00 PLN Akcje serii Ł – 100,00 PLN Akcje serii M – 100,00 PLN Akcje serii N – 100,00 PLN Akcje serii O – 100,00 PLN Akcje serii P – 100,00 PLN Akcje serii R – 116,00 PLN Akcje serii S – 116,00 PLN Akcje serii T – 100,00 PLN Akcje serii U – 84,87 PLN Akcje serii W – 84,87 PLN Akcje serii X – 84,87 PLN
9.b Cena wykupu	Nie dotyczy
10. Klasyfikacja księgowa	Kapitał własny
11. Pierwotna data emisji	Akcje serii B – 12.04.1991 Akcje serii C – 15.10.1991 Akcje serii D – 17.01.1992 Akcje serii E – 19.08.1992 Akcje serii F – 20.11.1992 Akcje serii G – 21.10.1994

	Akcje serii H – 24.11.1995 Akcje serii I – 21.06.1996 Akcje serii J – 20.09.1996 Akcje serii K – 28.03.1997 Akcje serii L – 03.09.1997 Akcje serii Ł – 20.11.1997 Akcje serii M – 20.11.1997 Akcje serii N – 15.12.1997 Akcje serii O – 29.12.1997 Akcje serii P – 22.07.1998 Akcje serii R – 22.12.1998 Akcje serii S – 26.02.1999 Akcje serii T – 02.03.2000 Akcje serii U – 25.09.2002 Akcje serii W – 30.06.2014 Akcje serii X – 10.12.2015
12. Wieczyste czy terminowe	Wieczyste
13. Pierwotny termin zapadalności	Brak terminu zapadalności
14. Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	Nie
15. Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	Nie dotyczy
16. Kolejne terminy wykupu, jeżeli dotyczy	Nie dotyczy
Kupony/dywidendy	
17. Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Zmienna dywidenda
18. Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	Nie dotyczy
19. Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	Nie
20.a W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	W pełni uznaniowe
20.b W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	W pełni uznaniowe
21. Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	nie
22. Nieskumulowane czy skumulowane	nieskumulowane
23. Zamienne czy niezamienne	niezamienne
24. Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	Nie dotyczy
25. Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy
26. Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nie dotyczy
27. Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nie dotyczy
28. Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	Nie dotyczy
29. Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	Nie dotyczy
30. Odpisy obniżające wartość	nie
31. W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nie dotyczy
32. W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy
33. W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	Nie dotyczy
34. W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nie dotyczy
35. Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	Nie dotyczy
36. Niezgodne cechy przejściowe	Nie dotyczy
37. Jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	Nie dotyczy

3. Adekwatność kapitałowa

Fundusze własne Banku i Grupy utrzymywane są na poziomie zapewniającym bezpieczne funkcjonowanie, stosownie do skali podejmowanego ryzyka.

Kwota funduszy własnych uznawana jest za adekwatną jeśli pokrywa z nadwyżką wyższą z następujących wartości:

- a) całkowity kapitał wewnętrzny,
- b) całkowity kapitał regulacyjny.

Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego stanowiącego wsparcie bieżącej i przyszłej działalności

Kapitał wewnętrzny Bank szacuje zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz Uchwałą Nr 258/2011 KNF, na podstawie *Instrukcji zarządzania ryzykiem i kapitałem w PLUS BANK S.A.* zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą stosując udokumentowane modele ryzyka.

- Kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego

Metoda szacowania przez Bank kapitału wewnętrznego na ryzyka subkredytowe obejmuje: ryzyko kredytowe, ryzyko rezydualne, ryzyko koncentracji, ryzyko wpływu warunków makroekonomicznych i ryzyko kredytowe kontrahenta. Wykorzystywany przez Bank model wyliczenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe oparty jest o nadzorczą formułę kalkulacji dla Metody IRB (Filar I - część trzecia, tytuł II, rozdział 3 CRR). Model szacowania kapitału wewnętrznego oprócz wymogów związanych z ryzykiem kredytowym ujmuje dodatkowo wymogi II Filaru związane z ryzykiem rezydualnym. Założeniem modelu jest wyliczenie kapitału wewnętrznego dla teoretycznej sytuacji, w której odzyski z upłynnienia zabezpieczenia mają wartość 0.

Wymogi kapitałowe w Filarze II CRR obejmują kapitały niezbędne na pokrycie straty nieoczekiwanej związanej z działalnością Banku przy określonym poziomie ufności. Bank na potrzeby modelu wewnętrznego wykorzystuje konserwatywny poziom ufności zamieszczony przez Nadzorcę w formule IRB - 99,9%. Parametrami modelu są wyliczane przez Bank wartości parametrów PD oraz LGD na poziomie portfela produktowego.

- Kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyka rynkowego (ryzyka walutowego i ryzyka cen instrumentów dłużnych) oraz ryzyka płynności szacowany jest z wykorzystaniem testów warunków skrajnych:

- z tytułu ryzyka walutowego w postaci wartości zagrożonej (VaR),
- z tytułu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, przy założeniu nagłego i nieoczekiwanego wzrostu lub spadku (w zależności, który z wariantów jest bardziej niekorzystny dla Banku) poziomu stóp procentowych o 200 punktów bazowych,
- z tytułu ryzyka cen instrumentów dłużnych, przy założeniu wzrostu rentowności posiadanych w portfelu instrumentów dłużnych,
- z tytułu ryzyka płynności jako ponadprzeciętny koszt pozyskania sześciomiesięcznego depozytu, w kwocie niezbędnej do obniżenia ryzyka do poziomu istotności w warunkach wymuszonego kupna pieniędzy na rynku.

- Kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności szacowany jest z wykorzystaniem bazy zdarzeń operacyjnych oraz ankiet samooceny ryzyka

operacyjnego wypełnionych przez Dyrektorów Centrali, Centrów oraz Oddziałów Regionalnych Banku w odniesieniu do poszczególnych kategorii ryzyka operacyjnego.

Kapitał regulacyjny (suma minimalnych wymogów kapitałowych)

Kapitał regulacyjny Grupy wyznaczany jest zgodnie Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r., , dla następujących rodzajów ryzyka:

Ryzyko kredytowe (metoda standardowa), wg klas ekspozycji	136 389
rządy i banki centralne	0
samorządy terytorialne i władze lokalne	0
organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	0
banki wielostronnego rozwoju	0
organizacje międzynarodowe	0
instytucje - banki	779
przedsiębiorstwa	3 734
detaliczne	33 516
zabezpieczenie na nieruchomościach	67 986
przeterminowane	14 338
ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	2 068
obligacje zabezpieczone	0
ekspozycje krótkoterminowe wobec banków i przedsiębiorstw	0
z tytułu uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0
kapitałowe	0
pozostałe	13 968

Ryzyko wyznaczone ze względu na nieznaczącą skalę działalności handlowej

Ryzyko koncentracji	0
ryzyko z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0
ryzyko z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej	0
ryzyko rynkowe	0
ryzyko walutowe (metoda podstawowa)	0
ryzyko cen towarów (metoda uproszczona) - nie dotyczy	0
Ryzyko operacyjne (metoda wskaźnika bazowego):	20 271
Kapitał regulacyjny razem	156 660

III. Ekspozycja na ryzyko oraz stosowane metody oceny i ograniczania ryzyka

1. Ryzyko kredytowe

Łączna kwota ekspozycji zawiera wszystkie aktywa bilansowe i pozabilansowe będące podstawą kalkulacji kapitału regulacyjnego zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.

1) Ryzyko kredytowe i ryzyko rozmycia – informacje ogólne

- a) Opis metody stosowanej do kalkulacji ekspozycji ważonej ryzykiem
Grupa stosuje metodę standardową (STA) do kalkulacji ekspozycji ważonej ryzykiem (część trzecia, tytuł II, rozdział 2 CRR)

- b) Definicje należności podlegających utracie wartości

Bank dokonuje pomiaru indywidualnej oraz portfelowej utraty wartości. Pomiar indywidualnej utraty wartości odbywa się dla wszystkich należności kredytowych powyżej progu zaangażowania 500 tys. zł, w przypadku których zidentyfikowano utratę wartości. Portfelową analizę przeprowadza się dla homogenicznych portfeli kredytowych budowanych w oparciu o wspólne charakterystyki ryzyka kredytowego specyficzne dla określonych grup klientów i produktów.

Przegląd portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przeprowadzany jest raz na miesiąc w zakresie analizy portfelowej i przynajmniej raz na kwartał w zakresie analizy indywidualnej.

Utrata wartości kredytów zachodzi jeśli w oparciu o bieżące informacje i zdarzenia Bank uznaje po wystąpieniu obiektywnych przesłanek utraty wartości, iż nie będzie w stanie odzyskać całości wartości bieżącej (obliczonej według efektywnej stopy procentowej) wszystkich należnych mu kwot wynikających z umownych harmonogramów kapitałowo-odsetkowych kredytów. Obiektywne przesłanki utraty wartości muszą być skutkiem co najmniej jednego negatywnego zdarzenia kredytowego, które wystąpiło od udzielenia kredytu.

- c) Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i odpisów aktualizujących

Bank tworzy odpisy aktualizujące dla wszystkich ekspozycji, dla których zidentyfikowane zostały zdarzenia świadczące o utracie wartości zarówno w zakresie analizy indywidualnej jak i portfelowej. Dodatkowo dla grupy ekspozycji, dla której nie istnieją przesłanki utraty wartości na datę bilansową bez względu czy zostały lub też nie zostały zakwalifikowane do portfela indywidualnie nieistotnego Bank tworzy odpisy aktualizujące (odpis IBNR) w oparciu o metodę portfelową. W celu wyznaczenia odpisu metodą portfelową Bank szacuje wartość parametrów ryzyka, w tym parametru opisującego prawdopodobieństwo niewykonania przez kredytobiorcę zobowiązania (PD) w ramach analizy statystycznej lub eksperckiej. Analiza statystyczna przeprowadzana jest w oparciu o dane historyczne i ma na celu ustalenie dla jakiego odsetka kredytów wchodzących w skład homogenicznego pod względem ryzyka portfela zostanie rozpoznana utrata wartości, mimo że zdarzenia świadczące o utracie wartości nie zostały jeszcze zareportowane. Wyznaczenie wartości bieżącej przepływów pieniężnych realizowane jest w oparciu o informacje o spłatach dokonywanych na ekspozycjach, na których rozpoznano utratę wartości (stosowane do wyznaczenia wartości parametru LGD) oraz oczekiwanych przepływów z tytułu egzekucji zabezpieczeń z wykorzystaniem ekonomicznych wag zabezpieczeń.

- d) Łączna kwota ekspozycji netto wycenianej wg zamortyzowanego kosztu) bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka i średnia kwota ekspozycji netto w danym okresie w podziale na klasy.

		Wartość ekspozycji	
Klasa ekspozycji		Średnia wartość w 2016 roku*	Łączna wartość na koniec 2016 roku
Ekspozycje według metody standardowej razem		2 668 818	2 698 962
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	417 252	461 599
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	0
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
6	Ekspozycje wobec instytucji	28 002	19 520
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	78 177	57 935
8	Ekspozycje detaliczne	558 690	592 677
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	1 094 951	1 118 348
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	171 205	182 353
11	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	6 361	17 230
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
13	Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
14	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0	0
15	Ekspozycje kapitałowe	0	0
16	Inne pozycje	314 180	249 300

* średnia wartość obliczona na podstawie danych kwartalnych

e) Struktura geograficzna ekspozycji netto

Klasa ekspozycji*	Centrala	Gdańsk	Kraków	Rzeszów	Warszawa	Wrocław	Ekspozycja niekredytowa	Razem
1	0	0	0	0	0	0	461 599	461 599
6	0	0	0	0	0	0	19 520	19 520
7	0	5 692	4 649	647	26 343	405	20 199	57 935
8	71 196	130 482	111 170	74 319	92 451	113 058	0	592 676
9	0	154 427	191 217	15 287	717 839	39 578	0	1 118 348
10	5 479	53 142	29 397	13 240	38 930	42 165	0	182 353
11	0	0	0	0	0	0	17 230	17 230
16	0	0	0	0	0	0	249 300	249 300
Razem	76 675	343 743	336 433	103 493	875 563	195 206	767 848	2 698 961

*) 1 - Rządy i banki centralne, 6 - Instytucje - banki, 7 - Przedsiębiorstwa, 8 - Detaliczne, 9 - Zabezpieczenie na nieruchomościach, 10 - Przeterminowane, 11 - Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka, 16 - Inne pozycje

f) Struktura branżowa ekspozycji netto w rozbiciu na klasy ekspozycji.

Klasa ekspozycji*	Hotele i restauracje		Budownictwo		Handel		Obrót nieruchomościami	
	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP
1	0	0	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	0	0	0	0
7	5 267	5 192	12 809	0	1 950	42	5 010	0
8	582	582	1 537	1 526	1 326	1 326	334	334
9	123 837	31 441	177 982	26 666	148 851	15 363	289 636	80 208
10	11 457	0	22 081	0	18 580	0	12 152	0
11	0	0	0	0	0	0	0	0
16	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	141 143	37 215	214 409	28 192	170 707	16 731	307 132	80 542

Klasa ekspozycji*	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		Przetwórstwo przemysłowe		Sektor finansowy (z wyłączeniem NBP)		Sektor instytucji rządowych i samorządowych	
	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP
1	0	0	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	0	0	0	0
7	0	0	8 780	0	919	0	444	0
8	63	63	528	524	397	397	402	402
9	77	73	55 970	24 497	126	6	40 949	6 290
10	510	0	37 955	0	252	0	6 073	0
11	0	0	0	0	0	0	0	0
16	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	650	136	103 233	25 021	1694	403	47 868	6 692

Klasa ekspozycji*	Transport, gospodarka magazynowa i łączność		Inne		Osoba prywatna		Ekspozycja niekredytowa	
	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP
1	0	0	0	0	0	0	461 599	0
6	0	0	0	0	0	0	19 520	0
7	207	0	1 167	0	1 182	0	20 199	0
8	594	576	301	248	586 611	0	0	0
9	62 139	57 914	62 205	8 499	156 576	56	0	0
10	1 228	0	693	0	71 372	0	0	0
11	0	0	0	0	0	0	17 230	0
16	0	0	0	0	0	0	249 300	0
Razem	64 168	58 490	64 366	8 747	815 741	56	767 848	0

*) 1 - Rządy i banki centralne, 6 - Instytucje - banki, 7 - Przedsiębiorstwa, 8 - Detaliczne, 9 - Zabezpieczenie na nieruchomościach, 10 - Przeterminowane, 11 - Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka, 16 - Inne pozycje

g) Struktura ekspozycji netto według okresów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji

Klasa ekspozycji*	REZYDUALNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					ekspozycja niekredytowa	Razem
	do 1 roku	od roku do 5 lat	od 5 do 10 lat	ponad 10 lat			
1	357 850	103 749	0	0	0	0	461 599
6	200	19 320	0	0	0	0	19 520
7	27 046	14 536	9 780	6 573	0	0	57 935
8	57 402	162 718	323 152	49 404	0	0	592 676
9	217 075	153 010	278 642	469 621	0	0	1 118 348
10	44 335	20 704	83 116	34 198	0	0	182 353
11	0	0	0	0	17 230	17 230	17 230
16	0	0	0	0	249 300	249 300	249 300
Razem	703 908	474 037	694 690	559 796	266 530	266 530	2 698 961

*) 1 - Rządy i banki centralne, 6 - Instytucje - banki, 7 - Przedsiębiorstwa, 8 - Detaliczne, 9 - Zabezpieczenie na nieruchomościach, 10 - Przeterminowane, 11 - Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka, 16 - Inne pozycje

- h) Kwoty ekspozycji brutto z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowaniach oraz salda korekt wartości i rezerw w rozbiciu na branże

BRANŻA	EKSPOZYCJE Z UTRATĄ WARTOŚCI ¹		EKSPOZYCJE PRZETERMINOWANE ²	
	WARTOŚĆ BRUTTO EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ KOREKT I REZERW	WARTOŚĆ BRUTTO EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ KOREKT I REZERW
Hotele i restauracje	13 462	2 006	71 443	2 007
Budownictwo	31 095	9 013	31 772	9 011
Handel	28 981	10 348	30 536	10 340
Obrót nieruchomościami	15 580	3 320	16 692	3 260
Inne	1 116	423	14 762	418
Przetwórstwo przemysłowe	40 641	2 681	47 303	2 651
Sektor finansowy (z wyłączeniem NBP)	1 016	764	999	753
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	7 068	995	10 393	995
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	3 067	1 838	2 998	1 792
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	533	22	573	34
Osoba prywatna	141 358	65 746	203 196	72 945
Razem	283 917	97 156	430 667	104 206

¹ Utrata wartości – zgodnie z definicją opisaną w rodz. III, pkt 1 ust. 1) lit. a)

² Ekspozycja przeterminowana, to ekspozycja na której występuje faktyczne niedotrzymanie warunków umowy takich jak niespłacenie lub zaleganie ze spłatami odsetek lub kapitału

- i) Kwoty ekspozycji brutto z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych oraz salda korekt wartości i rezerw w podziale na obszary geograficzne

REGION	EKSPOZYCJE Z UTRATĄ WARTOŚCI ¹		EKSPOZYCJE PRZETERMINOWANE ²	
	WARTOŚĆ BRUTTO EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ KOREKT I REZERW	WARTOŚĆ BRUTTO EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ KOREKT I REZERW
Centrala	12 970	7 357	23 194	9 218
Gdańsk	79 452	25 435	100 410	26 840
Kraków	45 314	14 699	63 348	15 805
Rzeszów	21 826	8 081	26 397	8 605
Warszawa	64 535	24 753	143 247	25 441
Wrocław	59 820	16 830	74 072	18 298
Razem	283 917	97 155	430 668	104 207

¹ Utrata wartości – zgodnie z definicją opisaną w rodz. III, pkt 1 ust. 1) lit. a)

² Ekspozycja przeterminowana, to ekspozycja na której występuje faktyczne niedotrzymanie warunków umowy takich jak niespłacenie lub zaleganie ze spłatami odsetek lub kapitału

- j) Uzgodnienie zmian stanów rezerw z tytułu ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości

Stan na 01.01.2016	117 953
Utworzenie odpisów aktualizujących	75 973
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-29 123
Kredyty odpisane w ciągu roku jako nieściągalne	-3 638
Zmiany związane z cesją wierzytelności	838
Przeniesienie na pozabilans	-31 386
Inne zmiany (przebiegowania, różnice kursowe)	7
Stan na 31.12.2016	130 624

2) Ryzyko kredytowe kontrahenta

Ryzyko kredytowe kontrahenta to ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta przed ostatecznym rozliczeniem przepływów środków pieniężnych związanych z transakcją. Zgodnie zapisami *Metodyki* na ryzyko kredytowe kontrahenta narażone są transakcje należące do portfela handlowego Banku:

- pozagiełdowe transakcje pochodne oraz kredytowe instrumenty pochodne,
- transakcje z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oraz transakcje udzielania lub przyjmowania pożyczek papierów wartościowych lub towarów,
- transakcje z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego oparte na papierach wartościowych lub towarach,
- transakcje z długim terminem rozliczenia.

Powyższe ryzyko uznaje się za istotne jeżeli skala działalności handlowej Banku jest znacząca oraz suma wartości pozycji zaliczanych do portfela handlowego stanowi nie mniej niż 2% funduszy własnych Banku. W 2016 roku skala działalności handlowej Banku nie była znacząca oraz suma wartości pozycji zaliczanych do portfela handlowego była niższa niż 2% funduszy własnych Banku, zatem nie było konieczności asygnowania kapitału wewnętrznego na wspomniane ryzyko.

W 2016 roku w Banku nie były zawarte wyżej wymienione transakcje, kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta wynosi 0.

Ryzyko kredytowe kontrahenta uznawane jest przez Bank za nieistotne i nie jest asygnowany dodatkowy kapitał wewnętrzny z tego tytułu. Dla potrzeb wyliczenia ekwiwalentu bilansowego transakcji pozabilansowej w celu uwzględnienia ryzyka kredytowego kontrahenta w ramach kalkulacji kapitału regulacyjnego przyjmuje się metodę zaangażowania pierwotnego, zgodnie z art. 275 CRR.

3) Ryzyko kredytowe – informacje dodatkowe

- a) Zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej
Bank na podstawie art. 135 ust. 1 i art. 138 lit. b) CRR nie korzysta z ocen wiarygodności kredytowej nadawanej przez uznane zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej w celu ustalenia wag ryzyka podczas kalkulacji wymogu kapitałowego.
- b) Klasy ekspozycji, dla których stosowane są oceny wiarygodności kredytowej przyznawane przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej
Nie dotyczy Grupy.
- c) Opis procesu stosowanego do przenoszenia oceny emitenta i emisji na pozycje spoza portfela handlowego
Nie dotyczy Grupy.
- d) Przyporządkowanie ocen wiarygodności kredytowej przyznanych przez każdą z zewnętrznych instytucji do odpowiednich stopni wiarygodności kredytowej
W przypadku wykorzystania zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej Grupa będzie stosowała standardowy system przyporządkowania ocen opublikowany przez EBA.

e) Wartość ekspozycji przed i po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka kredytowego

W tabeli poniżej przedstawiono wartość ekspozycji przed i po zastosowaniu technik redukcji ryzyka kredytowego i współczynnika konwersji kredytowej dla każdej klasy ekspozycji wymaganej przy zastosowaniu metody standardowej.

Klasa ekspozycji	Ekspozycje netto przed zastosowaniem technik redukcji ryzyka (CRM ¹) i CCF ²	Ekspozycja netto po efekcie CRM i CCF
Ekspozycje według metody standardowej razem	2 698 962	2 620 149
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	461 599	501 369
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	0
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
Ekspozycje wobec instytucji	19 520	19 600
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	57 935	47 919
Ekspozycje detaliczne	592 677	559 637
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	1 118 348	1 048 777
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	182 353	176 316
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	17 230	17 230
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0	0
Ekspozycje kapitałowe	0	0
Inne pozycje	249 300	249 300

2. Ryzyko rynkowe (ryzyko cen instrumentów dłużnych i ryzyko walutowe)

Ryzyko cen instrumentów dłużnych mierzony jest za pomocą wskaźników BPV (Basis Point Value – wartość punktu bazowego) i convexity (tzw. wypukłość obligacji) informujących, o ile zmieni się cena instrumentu finansowego przy wzroście jego rynkowej rentowności do wykupu.

Ryzyko walutowe monitorowane jest w trybie dziennym i raportowane w trybie dziennym, tygodniowym i miesięcznym. Poziom ryzyka mierzony jest za pomocą wartości zagrożonej (VaR) oraz kontrolowany względem limitów: VaR, pozycji walutowych i strat na transakcjach walutowych. Zgodnie z przyjętą strategią równoważenia pozycji walutowej, ryzyko walutowe utrzymywane było w całym 2016 roku na niskim poziomie.

¹ Credit Risk Mitigation - techniki redukcji ryzyka kredytowego

² Credit Conversion Factor – współczynnik konwersji kredytowej

Bank stosuje metodę podstawową wyznaczania kapitału regulacyjnego z tytułu ryzyka walutowego. Kapitał regulacyjny z tytułu ryzyka rynkowego z uwagi na nieznaczącą skalę działalności handlowej był zerowy.

Ryzyko cen towarów nie występuje.

3. Instrumenty kapitałowe w portfelu Grupy

W poniższej tabeli przedstawiono kapitałowe papiery wartościowych posiadane przez Bank. Udziały w SWIFT, których kurs wyrażony w walucie został przeliczony na PLN według średniego kursu NBP dla EUR oraz Akcje MasterCard i Visa, których kursy wyrażone w walucie zostały przeliczone na PLN według średniego kursu NBP dla EUR i USD.

Nazwa	Udziały – wartość zakup	Wycena wartości udziałów	Umorzenia wartości udziałów	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2016 r.
SWIFT	7	0	0	7
Akcje MasterCard i Visa	16 957	252	0	17 209
NR SPV2 Sp. z o. o.	9	0	0	9
Terra – Finance S.A.	1	0	0	1
Razem	16 974	252	0	17 226

4. Ryzyko operacyjne

Wymóg kapitałowy wg metody wskaźnika bazowego (BIA) wyliczany jest zgodnie z postanowieniami *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych* jako iloczyn średniej z dodatnich rocznych wyników operacyjnych Banku w ostatnich 3 latach i współczynnika procentowego $\alpha = 15\%$.

W Banku podejmowane są czynności mające na celu minimalizowanie skutków materializacji ryzyka operacyjnego i prawdopodobieństwa jego wystąpienia przede wszystkim poprzez odpowiednie definiowanie procesów, produktów, systemów, ich opis oraz wprowadzanie mechanizmów kontrolnych. Jednocześnie w celu redukcji ryzyka operacyjnego podejmowane są także takie działania jak nadzór i kontrole wewnętrzne oraz utrzymanie ciągłości działania.

W 2016 r. nie zidentyfikowano zdarzeń z zakresu ryzyka operacyjnego, które wywołały dla Banku istotną stratę odnotowaną w rachunku wyników.

1) Wartość strat operacyjnych brutto w podziale na kategorie ryzyka operacyjnego

Rodzaje zdarzeń	Kategorie zdarzeń	Strata brutto w tys. zł
Oszustwo zewnętrzne	Kradzież/oszustwo	814
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Stosunki pracownicze	31

Klienci, produkty i praktyki operacyjne	Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	2
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	4
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	33
	Serwis i współpraca z dostawcą	1
Pozostałe		43
Razem		928

5. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Ryzyko stopy procentowej Banku jest to ryzyko pogorszenia wyniku finansowego Banku wskutek niekorzystnych zmian stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej obejmuje:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania (zmiany oprocentowania) instrumentów finansowych,
- ryzyko opcji klienta,
- ryzyko bazowe,
- ryzyko krzywej dochodowości,
- wpływ szokowej zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału.

Podstawowym narzędziem pomiaru ryzyka stopy procentowej, wykorzystywanym z częstotliwością miesięczną, jest zestawienie luki stopy procentowej (ang. *Gap analysis*), uwzględniające ryzyko opcji klienta tj. ryzyko wcześniejszej spłaty kredytów oraz wycofania depozytów przed upływem terminu wymagalności (uwzględnione w zestawieniu z wykorzystaniem wskaźnika przyspieszenia spłat kredytów oraz wskaźnika zrywalności depozytów; depozyty o nieokreślonym terminie wymagalności traktowane są jako depozyty *a'vista*) oraz ryzyko bazowe związane z występowaniem niedoskonałej korelacji w dopasowywaniu stawek oprocentowania (indeksów) różnych instrumentów przychodowych i kosztowych o podobnych charakterystykach przeszacowania.

Ryzyko krzywej dochodowości jest oceniane przez Bank z częstotliwością miesięczną z wykorzystaniem miary BPV (Basis Point Value - wartość punktu bazowego), która informuje, o ile zmieni się wartość portfela instrumentów finansowych przy wzroście jego rentowności o jeden punkt bazowy (jedną setną punktu procentowego, tj. 0,0001). Pomiar ryzyka krzywej dochodowości dotyczy ryzyka cenowego instrumentów dłużnych w portfelu dostępnym do sprzedaży.

Wpływ szokowej zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału Banku obliczany jest z częstotliwością miesięczną, w oparciu o zaktualizowane oczekiwane przepływy środków pieniężnych.

Zmiana wyniku finansowego na skutek szokowych zmian stóp procentowych, w podziale na poszczególne waluty

Zmiana wyniku odsetkowego przy zmianie stóp procentowych o 2 pp.	2016	2015
PLN	-19 506	-14 920
EUR	-338	-417
USD	-129	-133
GBP	-62	-65
Razem	-20 035	-15 535
Zmiana wartości ekonomicznej kapitału przy zmianie stóp procentowych o 2 pp.	-5 425	-5 741

6. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności oznacza ryzyko poniesienia straty z tytułu wymuszonej wymiany posiadanych aktywów na gotówkę lub odpowiedniki gotówki w sytuacji ograniczenia/utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wywiązywania się ze zobowiązań.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest dostosowanie jej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności oraz finansowanie aktywów, bez konieczności ponoszenia nadmiernych kosztów. Zatem cel ten sprowadza się do kształtowania takiej struktury bilansu Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą płynność uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz mogące się pojawić potrzeby w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub wynikających z zachowań klientów.

Oszacowanie ryzyka płynności Banku jest przeprowadzane zarówno przy użyciu wskaźników zdefiniowanych przez władze nadzorcze, jak i własnych miar, dla których także ustanowiono limity ekspozycji. W 2016 roku nadzorcze normy płynności wynikające z *Uchwały Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dn. 17.12.2008 r. (z późn. zm.) w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności* utrzymywane były znacznie powyżej minimalnych limitów określonych dla nadzorczych miar płynności krótkoterminowej oraz nadzorczych miar płynności długoterminowej. Minimalny, nadzorczy poziom wskaźnika LCR w wysokości 70%, wynikający z *Rozporządzenia delegowanego komisji (UE)* ³, który obowiązywał w grudniu 2016 roku, został spełniony przez Bank.

W 2016 roku aktywa płynne zabezpieczające realizację bieżących zobowiązań przewyższały z nadwyżką limit wyznaczany na podstawie wartości części niestabilnej zobowiązań. Wg stanu na 31.12.2016 roku nadwyżka wyniosła 250 313 tys. zł dla waluty krajowej

³ Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych. Rozporządzenie wprowadza wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR ang. Liquidity coverage ratio - iloraz nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów umożliwiających przetrwanie różnorodnych zdarzeń kryzysowych do wypływów płynności netto przez okres występowania warunków skrajnych trwający 30 dni kalendarzowych). Limit dla tego wskaźnika wprowadzany jest stopniowo:

- 1) 60 % wymogu pokrycia wypływów netto od dnia 1 października 2015 r.;
- 2) 70 % od dnia 1 stycznia 2016 r.;
- 3) 80 % od dnia 1 stycznia 2017 r.;
- 4) 100 % od dnia 1 stycznia 2018 r.

oraz 265 730 tys. zł we wszystkich walutach łącznie wobec odpowiednio 256 642 tys. zł i 276 237 tys. zł rok wcześniej.

Wskaźnik wykorzystania depozytów w akcji kredytowej na przestrzeni 2016 roku wahał się (wg szacunków dziennych) w granicach od 71,48% do 86,94% wobec limitu wynoszącego 100%. Powyższy wskaźnik wg stanu na 31.12.2016 roku wyniósł 86,26% i był o 0,62 pp. wyższy niż na koniec 2015 roku, kiedy ukształtował się na poziomie 85,64%.

Ponadto Bank stosuje wewnętrzną analizę płynności wykorzystując zestawienie skumulowanych urealnionych luk płynności (tj. zestawieniu aktywów i pasywów według najbardziej prawdopodobnych terminów zapadalności i wymagalności). W 2016 roku wszystkie luki płynności były utrzymywane na poziomach wyraźnie przewyższających minimalne limity. Wartość wskaźnika płynności do 3 miesięcy, utrzymywała się w 2016 roku powyżej limitu ustanowionego na poziomie 0,70. Na dzień 31.12.2016 roku wskaźnik ten osiągnął wartość 0,90 wobec 1,08 według stanu na koniec 2015 roku.

Wskaźniki płynności	31.12.2016	31.12.2015
Nadwyżka aktywów płynnych ponad limit ich minimalnego stanu (tys. zł)	265 730	276 237
Wskaźnik wykorzystania depozytów w akcji kredytowej (%)	86,3	85,6
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	0,9	1,08

*) W skład nadwyżki aktywów płynnych wchodziły aktywa łatwo wymienialne na gotówkę, do których zaliczono:

- środki zgromadzone na rachunkach nostro,
- płynne papiery wartościowe nieobciążone zastawem (bony pieniężne, obligacje skarbowe).

Testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności przeprowadza się co najmniej raz na kwartał, w celu weryfikacji, czy Bank potrafi jest zdolny wypełnić swoje zobowiązania na wypadek kryzysu płynności, jako wsparcie przygotowania planu awaryjnego w zakresie płynności i decyzji zarządczych.

Proces zarządzania ryzykiem płynności jest uregulowany w polityce wewnętrznej, która jest przedmiotem akceptacji Zarządu Banku.

7. Sekurytyzacja

Bank nie prowadzi działalności sekurytyzacyjnej.

IV. Wymagania kwalifikujące do stosowania poszczególnych instrumentów lub metod

Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

1) *Polityka i procedury dotyczące saldowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych oraz wskazanie zakresu jego stosowania*

Grupa nie stosuje saldowania bilansowego i pozabilansowego.

2) Polityka i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzanie nimi

W procesie kalkulacji wymogu kapitałowego, Grupa stosuje uproszczoną metodę ujmowania ochrony kredytowej (część trzecia, tytuł II, rozdział 4 CRR). W procesie kredytowym Bank dostosowuje rodzaj i wartość oczekiwanego zabezpieczenia do wielkości ponoszonego ryzyka. Kwestie stosowania zabezpieczeń reguluje „Podręcznik zabezpieczeń” i poszczególne regulacje produktowe. Kwestie wyceny zabezpieczeń regulowane są przez „Zasady portfelowej aktualizacji wartości nieruchomości oraz monitorowania wskaźnika LTV” oraz „Instrukcję monitorowania i aktualizacji zabezpieczeń rzeczowych”. Wartości przedmiotów określone są na podstawie wyceny rzeczoznawcy, bazy zewnętrznej cen ofertowych i transakcyjnych sprzedaży nieruchomości, aktów notarialnych, cen z faktury lub wartości rynkowych z dostępnych katalogów. Wartości przedmiotów pomniejszających podstawę naliczania rezerw aktualizowane są kwartalnie lub w przypadku nieruchomości w okresach rocznych lub w przypadku stwierdzenia znacznej utraty wartości przedmiotu zabezpieczenia

3) Opis głównych rodzajów zabezpieczeń kredytowych przyjmowanych przez Bank

Głównymi zabezpieczeniami rzeczowymi stosowanymi przez Bank w zabezpieczenie transzy kredytowych są: hipoteka, zastaw lub przewłaszczenie rzeczy ruchomych, kaucja, zastaw lub blokada środków pieniężnych.

Ze względu na fakt, że część typów zabezpieczeń nie może zostać wykorzystana przy kalkulacji wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe, Bank jako techniki redukcji ryzyka przy wyliczaniu wymogu stosuje jedynie:

- gwarancje, w tym poręczenia BGK,
- zabezpieczenia na nieruchomościach (w podziale na nieruchomości mieszkalne i komercyjne),
- blokadę, kaucję, zastaw na środkach pieniężnych,
- papiery dłużne.

4) Główne rodzaje gwarantów oraz kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytowa

Nie dotyczy. Grupa nie posiada kredytowych instrumentów pochodnych.

5) Informacja o koncentracji ryzyka kredytowego w zakresie zastosowanych instrumentów ograniczania ryzyka

Bank monitoruje poziom koncentracji w obszarze wartości zabezpieczeń w ramach procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyk subkredytowych. Największa koncentracja charakteryzuje zabezpieczenia w postaci nieruchomości. Poniższa tabela przedstawia rodzaje i wartość zabezpieczeń uwzględnianych w procesie oceny adekwatności kapitału wewnętrznego:

Rodzaj zabezpieczenia	w tys. zł
Hipoteka	1 574 536
Przewłaszczenia	23 722
Blokady/akcje	55 687
Poręczenia i gwarancje	47 847
Zastaw	45 709
Ubezpieczenie kredytu	25 269
Weksel	5 829
Inne	114 859
Razem	1 893 458

6) Wartość ekspozycji netto zabezpieczona przez uznane zabezpieczenia finansowe i inne uznane zabezpieczenia, po uwzględnieniu korekt z tytułu zmienności

KLASA EKSPOZYCJI*	WARTOŚĆ EKSPOZYCJI OBJĘTEJ TECHNIKĄ REDUKCJI RYZYKA	ŁĄCZNA WARTOŚĆ EKSPOZYCJI PO UWZGLĘDNIENIU TECHNIK REDUKCJI RYZYKA
Ekspozycje według metody standardowej razem	41 646	2 698 962
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0	501 369
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	0
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
Ekspozycje wobec instytucji	0	19 600
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 569	57 605
Ekspozycje detaliczne	168	592 509
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	33 907	1 084 997
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	6 002	176 351
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	17 230
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0	0
Ekspozycje kapitałowe	0	0
Inne pozycje	0	249 300

7) Wartość ekspozycji netto zabezpieczona gwarancją

Klasa ekspozycji	Wartość ekspozycji
Ekspozycje według metody standardowej razem	39 770
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0
Ekspozycje wobec instytucji	0
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	329
Ekspozycje detaliczne	88
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	33 351
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	6 002
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0
Ekspozycje kapitałowe	0
Inne pozycje	0

V. Polityka wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku (w tym osób zajmujących stanowiska kierownicze)

Informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, a także liczba posiedzeń organizowanych w danym roku obrachunkowym przez organ zarządzający pełniący nadzór nad wynagrodzeniami, w tym – w stosownych przypadkach – informacje na temat składu i zakresu zadań komisji ds. wynagrodzeń, konsultanta zewnętrznego, z którego usług skorzystano przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, oraz roli odpowiednich zainteresowanych stron

Rada Nadzorcza PLUS BANK S.A. Uchwałą nr 1/2012 z dnia 28 sierpnia 2012 r. przyjęła *Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w PLUS BANK S.A.*

W roku 2014 roku i w roku 2016 w wyniku dokonywanych przeglądów funkcjonowania *Polityki (...)*, zostały wprowadzone zmiany dotyczące m.in. listy istotnych ryzyk w działalności Banku, definicji niektórych pojęć, czy poszerzenia listy osób kluczowych. a także aktualizacji celów rocznych będących podstawą oceny wybranych pracowników. Z kolei w 2017 roku Rada Nadzorcza dwukrotnie dokonała zmian w *Polityce (...)*. Pierwsza została wprowadzona Uchwałą nr 7/2017 Rady Nadzorczej PLUS BANK S.A. z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie: wprowadzenia „*Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób pełniących kluczowe funkcje w PLUS BANK S.A.*” Dotyczyła ona poszerzenia listy tzw. „risk takersów” dodając do niej osoby odpowiedzialne za kwestie prawne, finanse, politykę wynagrodzeń oraz technologie informacyjne. Ponadto Bank zaktualizował definicje „kosztu ryzyka”, „kosztu kapitału” oraz „ryzyka płynności” przypisując każdemu z ww. parametrów określone wskaźniki. Wprowadzono także rozwiązanie oparte o tzw. „zarządzenie przez cele” - każda z osób objętych *Polityką (...)* co roku będzie miała wyznaczone Cele i Zadania, z dokładnym określeniem spodziewanych efektów, poziomów realizacji. Druga została wprowadzona Uchwałą nr 6/2017 Rady Nadzorczej PLUS BANK S.A. z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie: wprowadzenia zmian do „*Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób pełniących kluczowe funkcje w PLUS BANK S.A.*” i polegała na dodaniu do listy takersów Dyrektora Centrum Restrukturyzacji i Windykacji.

Polityka (...) została przygotowana w oparciu o postanowienia:

1. ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 ze zm.) w zakresie obowiązku ogłaszania w sposób ogólnie dostępny informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej (art. 111a),
2. uchwały nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku,
3. Rozporządzenia CRR - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012,

4. Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) Nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji,

W proces przygotowania *Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób pełniących kluczowe funkcje w PLUS BANK S.A.* zaangażowana była Rada Nadzorcza Banku (w zakresie zatwierdzenia zasad), Zarząd Banku (w zakresie zatwierdzenia zasad i wdrożenia *Polityki*) oraz Dyrektor Departamentu Wynagrodzeń i Kontrolingu Kadrowego (w zakresie doradztwa w procesie przygotowania oraz wdrożenia *Polityki*).

W 2016 r. Rada Nadzorcza dwukrotnie omawiała zagadnienia dotyczące polityki wynagrodzeń.

Informacje na temat powiązania między wynagrodzeniem a wynikami

Pracownikom, których działalność zawodowa ma wpływ na profil ryzyka Banku w zamian za wykonywaną pracę przysługuje wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne.

Wysokość wynagrodzenia stałego jest ustalana w wyniku negocjacji, pomiędzy pracownikiem a pracodawcą. Przy czym wynagrodzenie to stanowi na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, dzięki czemu możliwe jest prowadzenie elastycznej polityki w zakresie zmiennych składników wynagrodzenia – tak, aby w określonych przypadkach możliwe było ich obniżenie lub nie przyznanie (w ogóle).

Z kolei podstawą do przyznania i określenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest coroczna (z uwzględnieniem 3-letniego horyzontu) ocena pracownika. W ocenie uwzględniane są zarówno wyniki całego Banku, jak i efekty pracy danej osoby oraz danej komórki/jednostki organizacyjnej Banku, za którą ta osoba odpowiada. Przy ocenie efektów pracy wykorzystywane są zarówno kryteria finansowe, jak i niefinansowe.

Najważniejsze informacje na temat cech charakterystycznych systemu wynagrodzeń, w tym informacja na temat kryteriów stosowanych przy pomiarze wyników i korekcie o ryzyko, polityki odraczania płatności i kryteriów nabywania uprawnień

Wdrożona *Polityka* (...) oparta jest o następujące zasady:

- całkowite wynagrodzenie składa się z wynagrodzenia stałego oraz wynagrodzenia zmiennego;
- wynagrodzenie zmienne uwzględnia podział na część przyznaną w gotówce (nagroda pieniężna) oraz część przyznaną w instrumentach finansowych (akcje fantomowe);
- wynagrodzenie zmienne przyznawane i wypłacane jest w sposób przejrzysty, zapewniający efektywną realizację planowanych celów i zadań;
- wynagrodzenie zmienne uzależnione zostało od oceny:
 - efektów pracy osoby, której działalność zawodowa ma wpływ na profil ryzyka Banku;
 - wyników Banku w obszarze odpowiedzialności tej osoby z uwzględnieniem wyników całego Banku;

- przy ocenie indywidualnych efektów pracy uwzględniane są zarówno kryteria finansowe, jak i niefinansowe;
- wypłata wynagrodzenia zmiennego następować będzie tylko wtedy, gdy wynikać to będzie z sytuacji finansowej Banku i będzie uzasadnione pozytywną oceną i spodziewanymi wynikami;
- przyznawane i wypłacane wynagrodzenie zmienne nie może ograniczać zdolności Banku do zwiększania jego bazy kapitałowej;
- Bank stosuje odroczenia w wypłacie zmiennych składników wynagrodzenia.

Przyznanie (oraz określenie wysokości) zmiennych składników wynagrodzenia uzależnione jest od wyników oceny osób kluczowych. Podstawę tej oceny stanowi realizacja Celów Banku i Zadań Premiowych przyjętych do realizacji w danym okresie rozliczeniowym. Cele Banku to wyznaczone do osiągnięcia przez PLUS BANK S.A., w poszczególnych latach kalendarzowych, cele biznesowe i operacyjne. Są one zgodne ze Strategią i Planem Finansowym Banku. Z kolei Zadania Premiowe to zadania wpierające i prowadzące do realizacji Celów Banku.

Ocena obejmuje pełne funkcjonowanie Banku, tj. zarówno stronę przychodową i kosztową, a także wynik, korygowany o ponoszone, w związku z prowadzoną działalnością, ryzyka. Ponadto ocenie podlegają również indywidualne – przypisane poszczególnym osobom – kryteria i to zarówno finansowe, jak i niefinansowe.

Natomiast ostateczna decyzja o wypłacie zmiennych składników wynagrodzenia podejmowana jest przy uwzględnieniu bieżącej sytuacji ekonomicznej Banku oraz wpływu ewentualnej wypłaty na łączny współczynnik kapitałowy, pożądanego profilu ryzyka Banku (uwzględniającego koszt ryzyka i koszt kapitału), weryfikacji oceny osób pełniących kluczowe funkcje w Banku czy korekty wyników finansowych Banku ex post.

Składniki zmiennego wynagrodzenia ze względu na termin ewentualnej wypłaty zostały podzielone na część nieodroczoną oraz część odroczoną, według następujących zasad:

- nagroda pieniężna:
 - część nieodroczona – 20% całkowitego wynagrodzenia zmiennego,
 - część odroczona – 30% całkowitego wynagrodzenia zmiennego.
- akcje fantomowe:
 - część nieodroczona – 20% całkowitego wynagrodzenia zmiennego,
 - część odroczona – 30% całkowitego wynagrodzenia zmiennego.

Przy wypłacie odroczonej części stosowany jest podział na równe raty. Odroczenia są realizowane według następujących zasad:

- odroczenie I raty wynosi 1 rok,
- odroczenie II raty wynosi 2 lata,
- odroczenie III raty wynosi 3 lata.

Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) Dyrektywy CRD IV

Wysokość wynagrodzenia zmiennego jest zróżnicowana w zależności od zajmowanego stanowiska i wynosi:

- do 100% rocznego wynagrodzenia zasadniczego, wynikającego z umowy o pracę za ostatni rok kalendarzowy – Prezes Zarządu, Członkowie Zarządu,
- do 60% rocznego wynagrodzenia zasadniczego, wynikającego z umowy o pracę za ostatni rok kalendarzowy – w przypadku pozostałych osób pełniących kluczowe funkcje w Banku.

Informacje na temat kryteriów dotyczących osiągniętych wyników, stanowiących podstawę uprawnień do akcji, opcji na akcje lub zmiennych elementów wynagrodzenia

Podstawę uprawnień do zmiennych składników wynagrodzenia stanowi wynik oceny. W ocenie uwzględniana jest realizacja parametrów odnoszących się do kosztu ryzyka, kosztu kapitału, i ryzyka płynności, a także realizacja Celów Banku (cele biznesowe i operacyjne, które wynikają ze Strategii i Planu Finansowego Banku) i Zadań Premiowych (zadania wpierające i prowadzące do realizacji Celów Banku).

Wśród ocenianych parametrów odnoszących się do kosztu ryzyka, kosztu kapitału i ryzyka płynności zaliczyć należy:

- koszt ryzyka – definiowany jest jako stosunek osiągniętego wyniku z rezerw na należności kredytowe w danym roku kalendarzowym do salda bilansowego brutto należności kredytowych w tym roku kalendarzowym,
- koszt kapitału - mierzony wskaźnikami:
 - ROE (*return on equity*),
 - RORAA (*return on risk-adjusted assets*).
- ryzyko płynności – granice dopuszczalnego ryzyka płynności wyznaczają:
 - zewnętrzne miary nadzorcze,
 - wskaźnik pokrycia wpływów netto.

Oceniane Cele Banku, to:

- wynik finansowy netto,
- wskaźnik C/I,
- koszty działania Banku,
- jakość portfela kredytowego.

Ponadto ocenie podlega realizacja przypisanych indywidualnie poszczególnym osobom, kryteriów (i to zarówno kryteriów finansowych, jak i niefinansowych). W tym m.in.

- procesy kontroli wewnętrznej,
- procesy kontroli w zakresie ryzyka braku zgodności,
- polityka personalna,
- założenia sprzedażowe (zarówno w obszarze sprzedaży detalicznej, jak i korporacyjnej),
- koszty ryzyk uznanych za istotne,
- sprawozdawczość,
- współpraca z partnerami biznesowymi,
- budżet kosztów,
- wdrożenia systemów informatycznych.

Główne parametry oraz uzasadnienie wszelkiego rodzaju systemu elementów zmiennych i wszelkich innych świadczeń niepieniężnych

Wynagrodzenie zmienne przyznawane pracownikom, których działalność zawodowa ma wpływ na profil ryzyka Banku, składa się z dwóch składników:

- nagrody pieniężnej (50% całkowitego wynagrodzenia zmiennego),
- instrumentów finansowych - akcji fantomowych (50% całkowitego wynagrodzenia zmiennego).

Bank nie realizuje polityki dodatkowych świadczeń emerytalnych.

Zbiornicze informacje ilościowe dotyczące wysokości wynagrodzenia z podziałem na obszary działalności Banku

Łączne wynagrodzenie (brutto) przysługujące za 2016 r. w podziale na poszczególne obszary działalności Banku:

- bankowość detaliczna – 17 096 925,01 zł,
- bankowość korporacyjna – 2 251 667,43 zł,
- płatności i rozliczenia – 1 019 749,12 zł.

Zbiornicze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku, zawierające następujące dane:

- a) *wysokość wynagrodzeń za dany rok obrotowy z podziałem na wynagrodzenie stałe i zmienne oraz liczba osób je otrzymujących*

W 2016 roku zarówno Członkom Zarządu, jak i Dyrektorom wybranych komórek/jednostek wypłacono wynagrodzenie stałe w następującej wysokości.

- Zarząd Banku - 1.710.833,33 zł (5 osób),
- Dyrektorzy wybranych departamentów, biur, centrów – 1.709.390,67 zł (12 osób).

- b) *wysokość i forma wynagrodzenia zmiennego z podziałem na świadczenia pieniężne, akcje i instrumenty związane z akcjami oraz inne typy*

W 2016 roku zarówno Członkom Zarządu, jak i Dyrektorom wybranych komórek/jednostek nie zostało przyznane i wypłacone wynagrodzenie zmienne.

- c) *wysokość wynagrodzenia z odroczoną wypłatą z podziałem na części już przysługujące i jeszcze nieprzysługujące*

Nie dotyczy.

- d) *wysokość wynagrodzenia z odroczoną wypłatą przyznana w danym roku obrotowym, wypłacona i zmniejszona w ramach korekty o wyniki*

Nie dotyczy.

- e) *płatności związane z przyjęciem do pracy i z odprawą w danym roku obrotowym oraz liczba beneficjentów takich płatności*

W 2016 r.:

- nie wystąpiły płatności związane z przyjęciem do pracy,
- nie wystąpiły płatności związane z zakończeniem stosunku pracy.

- f) *kwoty płatności związanych z odprawą dokonane w danym roku obrotowym, liczba beneficjentów takich płatności oraz wysokość najwyższej takiej płatności na rzecz jednej osoby*

Nie dotyczy.

Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrotowym: dla wynagrodzeń w przedziale 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR

W 2016 r. żadna z osób zatrudnionych w Banku nie otrzymała wynagrodzenia w wysokości co najmniej 500.000 EUR.

Na żądanie państwa członkowskiego lub właściwego organu – łączne wynagrodzenie w podziale na każdego członka organu zarządzającego lub kadry kierowniczej wyższego szczebla

Nie dotyczy.

VI. Dodatkowe ujawnienia

1. Dźwignia finansowa

Od 2014 r. PLUS BANK S.A. kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR. Wprowadzenie wskaźnika, pokazującego relację pomiędzy kapitałem Tier 1, a wartością ekspozycji bilansowych i pozabilansowych, ma na celu ograniczenie nieadekwatnego w relacji do posiadanej bazy kapitałowej zadłużania się banków.

Wartość ekspozycji według stanu na 31 grudnia 2016 r.

Łączne ekspozycje wskaźnika dźwigni:	2 765 566
- Pozycje pozabilansowe:	42 786
a) współczynnik konwersji 10%	1 491
b) współczynnik konwersji 20%	8 970
c) współczynnik konwersji 50%	28 024
d) współczynnik konwersji 100%	4 301
- Inne aktywa	2 727 892
- Odliczona kwota aktywów	-5 112
Kapitał Tier I – definicja przejściowa	266 109
Wskaźnik dźwigni finansowej	
- Wskaźnik dźwigni – przy zastosowaniu definicji przejściowej kapitału Tier I	9,62%

2. Aktywa obciążone

Składnik aktywów traktowany jest jako obciążony wtedy, gdy został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek umowie mającej na celu ochronę, zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej z której nie może być swobodnie wycofany. Bank prezentuje aktywa obciążone i nieobciążone zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 79/2015 z dnia 18 grudnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do aktywów obciążonych.

Aktywa obciążone i nieobciążone wg stanu na 31.12.2016 r.

Rodzaj aktywa	Kwota
Aktywa obciążone	0
Aktywa nieobciążone	2 595 174
Kredyty na żądanie	42 871
Instrumenty udziałowe	17 225
Dłużne papiery wartościowe	481 437
<i>w tym: obligacje zabezpieczone</i>	0
<i>w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami</i>	0
<i>w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych</i>	113 301
<i>w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe</i>	0
<i>w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	20 199
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	1 814 357
<i>w tym: kredyty hipoteczne</i>	1 065 460
Inne aktywa	239 284

3. Pozostałe

Polityka rekrutacji dotycząca wyboru członków organu zarządzającego oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej.

Bank w procesie rekrutacji członków organu zarządzającego przestrzega obowiązujących przepisów i praktyk. W przypadku rekrutacji Członków Zarządu Bank bierze pod uwagę kryteria określone w ustawie Prawo bankowe oraz kryteria wymienione szczegółowo w Wytycznych w sprawie oceny kwalifikacji członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (EBA/GL/2012/06 z dnia 22 listopada 2012 roku), w szczególności ocenie podlegają wiedza, umiejętności, doświadczenie i rękojmia należytego wykonywania obowiązków. Ocena uwzględnia charakter, skalę i stopień złożoności działalności Banku oraz zakres obowiązków związany z pełnioną funkcją i zajmowanym stanowiskiem.

Strategia w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych w tej strategii oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane.

W zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego i nadzorującego. Bank dobiera skład organu zarządzającego w taki sposób, aby ogólny skład organu zarządzającego posiadał zbiorowo doświadczenia praktyczne związane z zarządzaniem instytucjami kredytowymi. Zapewnia różnorodność pod względem wykształcenia, umiejętności i osiągnięć zawodowych, a także geograficznym, celem zagwarantowania szerokiego spektrum poglądów i doświadczeń.

Członkowie organu zarządzającego reprezentują różne dziedziny wykształcenia, oraz umiejętności i doświadczenie zawodowe korespondujące z obecnie wykonywaną funkcją.

W imieniu PLUS BANK S.A. :

Imię, nazwisko	Funkcja	Podpis
Tomasz Krzak	Prezes Zarządu	
Dariusz Łachowski	Członek Zarządu	
Michał Pluta	Członek Zarządu	
Jacek Sieniawski	Członek Zarządu	
Tomasz Szymanowski	Członek Zarządu	

Warszawa, dnia 11.07.2017 r.